

ELŐFIZETES

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FOSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, augusztus 12

A Wieprztől északra üldözzük az oroszokat.

Visszavertük az olaszok újabb támadását a doberdói fensíkon.

Budapest, augusztus 11. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér:

A Wieprzen át előrenyomult osztrák-magyar csapatok **tegnap elűzték ellenségét a Kozktól északnyugatra elterülő vidékről és folytatták üldözést északkeleti irányban.** A felső Tysnienica és a Bug között, ahol az oroszok Ostrow-Ugrusk vonalon újból szilárdul megvetették lábukat, a szövetségesek támadása folyamatban van. Északkeleten egyébként semmi újság.

Olasz hadszíntér:

Az olaszok tüzérségi és támadási tevékenysége a tengermelléki arcvonalon tegnap újból nagyobb terjedelmet öltött. A doberdói fensík szélén Montalconetól keletre nagyobb ellenséges erők megtámadták állásainkat. **Ezen állások elkeseredett harcok után kivétel nélkül birtokunkban maradtak.** A visszavert ellenségnek főleg oldalról jövő tüzérségi tüzelésünk súlyos veszteségeket okozott. A nyugat felé kiugró fensíkrész ellen intézett két támadást már tüzérségünk elfojtotta. A görzi hidtővel szemben az olaszok megkísérelték, hogy Pwmanál akadályainkig előre küzdjék magukat, innen kézi gránátokkal üztük el őket. Egy a sötétség leple alatt Zagoránál (Plavától délkeletre) ellenünk intézett ellenséges támadás ép úgy kudarcot vallott, mint a tegnapelőtti. A karinthiai és tiroli határterületen helyzet nem változott. **Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Lipót bajor herceg tábornagy hadseregcsoporthja.

Szövetséges csapatok kemény üldözés közben balszárnyukkal elérték Kalusryn vidékét, jobbszárnyon Woyrsch vezérezredes hadserege Jadlankától két oldalt (Lukowtól nyugatra) ma reggel rohammal elfoglalta ellenséges utóvédállásokat. Egyezzer oroszot fogtunk el.

Mackensen tábornagy hadseregcsoporthja.

Szövetséges csapatok a Bysztrica (Radintól délnyugatra), Tysmienica (Parowtól nyugatra) szakaszokon, valamint az Ostrow-Uhrusk vonalban levő ellenséges állásokat támadják. A felső Bug és Zlota-Lipa mellett a helyzet nem változott. Oroszok, akik hosszú visszavonulásuk közben Galiciában és tulajdonképeni Lengyelországban a lakóhelyeket és a termést mindenütt a legeszeveszettebb módon megsemmisíteni igyekeztek, ami azonban annál a nagy sietésnél fogva, mellyel menetelni kénytelenek voltak, többnyire csak hiányosan sikerült, most, amikor nem tisztán lengyel és rutén lakosságú vidékekre érkeztek, beszüntették ezt a tevékenységüket. Legtöbb hadvezetőség.

Brest-Litowskot német léghajók bombázták.

Berlin, augusztus 11. (Hivatalos.)
A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Soucheztól északra egy francia kézi gránátot visszavertünk. Courcynál (Reimstől északra) a franciák megkísérelték, hogy egy tölesért megszálljanak, melyet arcvonalunk előtt robbantottak. Ebben megakadályoztuk őket és a robbantási tölesért mi foglaltuk el. Gyalogságunk késő este a Lingekopfon visszavert egy támadást.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadseregcsoporthja

Az oroszok erősen előretöréseit, melyeket az utóbbi napokban a rigaitai műut mentén megkíséreltek, könnyen visszavertük. A Njementől északra egyébként nincs változás. **Nagyobb orosz erőknek Kownoból**

ellenünk intézett támadása meghehínsult. Az augusztus nyolcadika óta itt elfogott oroszok száma kétezeregyszázötvenhatra, a zsákmányolt géppuskáké tizenhatra emelkedett. Lomzától keletre **csapatunk előnyomultak a Bobr-Narow vonal felé.** Az ellenség a Wirna melletti hidtőben még tartja magát. Lomzától délre az egész orosz arcvonal hátrál. Az ellenség képtelen volt az erősen kiépített Cerwoni bor állást tartani. Üldöző csapatunk áthaladtak Cerwoni boron és attól keletre előrenyomulnak. A vasúti csomópontot Ostrowtól délkeletre elfoglaltuk. **Nowogeorgiewsktől keletre megszállottuk az ellenségtől kifűritett Benjaminsow erődöt. Nowogeorgiewsk és Brest-Litowsk várakat léghajóink bombázták.**

Német hadihajók támadása a finn öbölnél.

Berlin, augusztus 11. (Hivatalos.)
Keleti tengeri haderőnk augusztus tizedikén megtámadta az Aland sziget-tenger bejáratánál fekvő Utö szigetet. A bejáratot elzáró orosz tengeri haderőt, közte egy Makarow-osztályhoz tartozó páncélos cirkálót visszavonulásra kényszerítettük és több jó találattal elhallgattattuk az ellenséges parti üteget. Ugyanaznap más német cirkálók a rigai öbölből üzték vissza azon orosz torpedónaszádokat, amelyek Zerelnél az öbölbejáratánál mutatkoztak. Egy ellenséges torpedózáton tüzvészt észleltünk. Ellenséges tengeralattjárók ismételten megtámadták hajóinkat, de összes kilőtt torpedóik célt tévesztettek. Hajóink sem meg nem sérültek, sem veszteséget nem szenvedtek. — Behacke, a tengerészeti vezérkar főnökének helyettese. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A tűzifa.

Arad, augusztus 11.

Bejelentés, maximálás, rekvirálás: ezen a három lépcsőfokon szállítják le a spekuláció tornyáról a túlhajtott magas árakat. A tűzifánál, amelynek drágulása megdöbbentő arányokat mutatott, megtörtént az első intézkedés. A kormány elrendelte az országban levő, már kitermelt és október 31-ig kitermelendő tűzifa kötelező bejelentését és összeírását.

Ép egy hónapja, hogy Arad törvényhatósága főhírt a kormányhoz a tűzifa-árak maximálása iránt. Bizonyára nem volt egyedül az itt elhangzott szó, amely védelmet követelt a határt nem ismerő tűzifa-spekuláció ellen. Hiszen már az eddigi tűzifa-árak olyanok, hogy a középosztálynak is alig lenne módjában a télire a fűteni valót, sőt a konyhához szükséges fát beszerezni. Amikor a természet kegyelméből azon a gondon félig meddig túl vagyunk, hogy kenyérünk lesz-e, amikor a hus-kérdést is megoldottuk azzal a radikális módszerrel, hogy nem eszünk húst, új rémként állott előttünk az az aggodalom, hogy a hideg ellen a lakásunkat, családjunkat, magunkat és fázós gyermekeinket meg fogjuk-e tudni védeni.

Még nem tudjuk, hogy lesz-e még egy téli háború. Az ország lakossága azonban föltétlenül téli háborúnak nézhetett elébe s kérdés, hogy hányan lettek volna az elesettjei a szőlőjárat, fűtetlen szobáknak, a tüzelő nélkül maradt, barátságtalan lakásoknak. Hiszen akárhány munkás-család van, amely a keresetének feléből se tudná a mai tűzifa-árak mellett azt a tűzifát beszerezni, amelyre a késő őszi, téli és a kora tavaszi hónapokban szüksége van.

A termelési költségek szaporodása, a munkahiány és a készletek csökkenése nem indokolta a tűzifa-áraknak azt a száz percentes, sőt annál is nagyobb emelkedését, amely bekövetkezett. Igaz, hogy ugyanígy volt minden más szükségleti cikk drágulásánál. De amint egyebekben is sor került a hatósági beavatkozásra, a tűzifánál is — végre — megindult a kormány ezen az úton.

Osztbe hajlik a nyár és csak egy-két hűvösebb este sejteti velünk a közelgő hidegebb időket. De a tűzifa-árak megrendszabályozásának tényleg a legtöbb ideje volt. Nemcsak azért, hogy a spekuláció árját föltartóztassák. A fa-készletek bejelentése, megállapítása s ennek alapján a különféle minőségek és fajták legmagasabb árának megállapítása hosszú időt s kétségtelenül nagy munkát ad. Ennek a munkának pedig készen kell lenni arra az időre, a mikor a tüzelő-anyag beszerzése elodázhatatlanná válik.

Kétségtelennek tartjuk, hogy a tűzifa maximális árának megállapításánál, ha a régi jó idők árjaihoz nem is lehet visszatérni, a kormány kellő figyelemmel lesz az ország fogyasztóközönségének helyzetére, egyéb drágulásoktól is sanyargatott állapotára.

Még hathatósabb módja lenne a segítségeknek, ha az állam, a mely az ország legnagyobb erdőbirtokosa és egyik legnagyobb fatermelője, a maga készleteit nagy mennyiségekben és közvetlenül a togyasztó közönség között hozná forgalomba, olyan árak mellett, a melyeket a kevésbé vagyonszak is el tudnak viselni. Az államnak ezekben a nehéz időkben igazán nem lehet célja, hogy az üzemei a polgárok rovására jó mérleget mutassanak ki.

Hajsza Aradon a só és a cukor után.

(Cirkusz a sóhivatalban. — A cukorhiány okai.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 11.

Néhány nap óta elképzelhetetlen jelenetek játszódnak le a pénzügyi palota udvarán lévő aradi sóhivatal helyiségeiben. Olyan benyomást tesz most a sóhivatal, mint a hadüzenet előtt néhány kisebb bank, amelyet megrémült hitelezői megrohanának és betétjeiket követelik. Az aradi sóhivatalnak annyi dolga van most, mintha a tréfából, a kávéházi asztaloknál begéret összes felbuzdulásokat csakugyan beadták volna. Tréfán kívül szólva, ez a hivatal valószínű cirkuszi mutatványok színhelyévé vált. Már reggel hat órakor százával tolonganak a vevők. Nemcsak kiskereskedők, hanem vidéki és aradi magánfogyasztók is rohamot intéznek a helyiségek ellen, úgy, hogy az ott szolgáló tevő rendőr csaknem tehetetlenül válik az áradattal szemben. A cselédek tömege között elegáns kalapos nagyságok is szoronganak és mosolyogva üdvözlik egymást az előkelő ismerősök.

— Hát ön is itt van kedves Pucornyákné nagyság?

— Eljöttem a cselédemmel együtt sóért, mert ha egyedül engedem el ezt a lusta leányt, akkor délre se vetődik haza.

Pedig Pucornyákné nagysága éppen úgy nem kerül haza ebéd előtt, mint a cselédje, mert a tolongásban lehetetlen onnét megszabadulni. Ma például több, elegáns családanya kénytelen volt a sóhivatal ablakán kimászni, mert az ajtót úgy elállították, hogy lehetetlenségé vált másképpen kijutni.

Ennek a példátlan ostromnak az a magyarázata, hogy a környékbeli falvakban kidobították a közönségi előljáróság, hogy szeptember tizenötödike után senki se kaphat sót, mert azt éppen úgy rekvirálják, mint a gabonát. Erre a naiv, vagy ostoba figyelmeztetésre aztán megrohanta a közönség a sóhivatalt. Az érthetetlen híresztelés eljutott Aradra is, s ez, meg ama körülmény, hogy a sóhivatal az utóbbi hetekben korlátozott mértékben adta ki az anyagot a kereskedőknek, — Aradon is megteremtette a só-pánikot. A közönség hihetetlen mértékű érdeklődése ellenére is pontosan kielégítenek minden kívánalmat a kinestári hivatalban, ahol reggel 7 órától este 5—6 óráig szakadatlan munka folyik. Hogy a különös helyzet mellett sincs lenakadás, azt Barsy Aurél sótárnok és Fodor Antal ellenőr, valamint a hivatal többi tagjának taradhatlan buzgalma eredményezi.

A hivatal ezuttal hozza tudomására a közönségnek, hogy nem igaz az a hír, mintha szeptember 15. után nem kapnának só. Ugy látszik valaki félrevezethette a

közönségi előljáróságokat. A kormánynak eszé ágában sincs a sófogyasztás korlátozása, mert annyi só áll az ország rendelkezésére, hogy azt a legnagyobb pazarlás mellett se lehet elfogyasztani. Senki se aggódjék tehát és ne engedje magát a tájékozatlan, vagy rosszakaratu híreszteléstől megtéveszteni. Ezzel kapcsolatban felhívjuk a hatóság figyelmét, hogy a helyzetet kihasználó, egyesek üzéráskodnak a sóval.

A sóért — mint kimutattuk — teljesen indokolatlan hajsza folyik Aradon. A cukor után indított tülekedés azonban sajnos komoly okokra vezethető vissza. Aradon ugyanis szintén nem lehet cukrot kapni, ép úgy, mint ahogyan a fővárosban is kevés van ebből a fontos tápanyagból.

Aradon valószínűleg könyörögni kell, ha valaki fél kilogramm cukrot akar szerezni. Sőt még cukrot már egy hét óta nem tartanak a kereskedők; csak kevés por- és kristálycukor van a gyárak jóvoltából. Egy szakember a következőképpen világította meg előttünk a cukorhiány okait:

— A közönség ne higgye, hogy nincs cukor. Igenis van, de a gyárak raktáraiban. A gyárak kartellban vannak és úgy bánnak a közönséggel, ahogyan az anyagi érdekük megkívánja. Ne tessék azt hinni, hogy nem gyártanak cukrot. Szépen folyik a munka a gyárakban, de a gyártott anyagot visszatartja a kartell arra az időre, amikor drágább lesz a cukor. A kormány tudvalevőleg megállapította a cukor maximális árát, amellyel azonban a cukor-kartell nincs megelégedve. Kevesli az árakat, holott az már most is magasabb, mint Ausztriában. A maximálási rendelet szerint 1916. január 1-én és március 1-én métermázsánként 50—50 fillérrel szokik a cukor ára. A kartell tehát így gondolkodik: ha visszatartjuk készleteinket, arra kényszerítjük a kormányt, hogy még magasabbra emelje a cukor árát. Ha pedig a kormány nem hajlandó erre, akkor se veszünk az áru visszatartásával, mert hiszen, ha januártól fogva hozzáuk forgalomba, akkor is jóval drágábban tudjuk eladni még ha a mostani maximális árak maradnak is érvényben. A bajon csak az segítene, ha a kormány lefoglalná a gyárak készleteit, mert akkor olcsóbb cukorhoz juthatna a közönség. Így történt ez Ausztriában is.

Erdekes megemlíteni, hogy Arad közelében, Mezőhegyesen tudvalevőleg kitűnően vezetett cukorgyár működik és habár fölünk egy ugrásnyira van, még se kaphatunk onnét cukrot. Tudjuk, hogy békeidőben a mezőhegyesi cukorgyár a legnagyobb előzékenységgel szolgálja ki vevőit, most azonban a legjobb ügykezet mellett se tud segíteni az aradi cukorhiányon. Ennek oka az, hogy a mezőhegyesi gyár szintén kénytelen gyártmányát átadni a cukor-kartell budapesti raktárának és aztán onnét küldik szét az országba.

Ez a gyár is kénytelen helyet foglalni a kartellban. A magyarországi legnagyobb gyárak ugyanis egy-két család, vagy bank birtokában vannak és ha valamely gyár vonakodnék az általuk alakított kartellba belépni, úgy erőszakos módon, nagy anyagi áldozatokkal is kényszerítenék erre.

Hegymászó-bojt stb. szállítása a honvédségnek. Az aradi Kereskedelmi és Ipar-kamara közli, hogy a honvédség részére két-ezer darab hegymászó-bojt, kétezer pár jégpatkó és hozzávaló heveder, száz darab 30 méter hosszú manilla kötél szükséges. A szállítási összes feltételek megtehető a kamarai irodában a hivatalos órák alatt. Pályázati határidő e hó 24.

Aradi ügyvéd a doberdói pokol harcaiban.

(Katonáink csodás ellentállása. — Ejszakánként hat olasz roham.)

— Az Aradi Közlöny fővárosi tudósítójától. —

Arad, augusztus 11

Az aradi ügyvédi kar egyik szimpatikus és nagy tudású fiatal tagja, aki mint tartalékos tüzérhadnagy részt vett a Doberdói fensikon vívott kilenc napos csatában, szüleihez írt levelében erről a csatáról többek között a következőket írja:

— Mondhatom, hogy itt lélekemelő és reményt, — nem, — meggyőződéses bizakodást nyújtó eseményeknek vagyok szemtanúja és részese. A fensik széle, amelyen állásaink vannak, egész nap, egész éjjel ropogó, menydörgő, morgó pokol, melyből fekete füst oszlopok, vas és kőszökök utak törnek ég felé; mindenféle nagyságu ágyú szörnyetegnek (egész a huszonnyolc centiméteresig) lövedékei zúgnak sivalkodnak, sziszegnek a levegőben: és ebben a pokolban rendíthetetlenül, példátlan lelki erővel állnak helyt a mi tiaink, még halálra sebzett testükön sem engedve át, a megvetett, a gyűlölt hitszegő ellent. Egy

esztendei súlyos megpróbáltatások után, ennyi lélekerő nem bámulatra, de imádatra méltó.

A gyáva talián egy egy éjjel hatszor, hétezer rohamozik; könnyű neki, minden nap friss túlerőt állíthat csatásorba — de meddig. Rövidesen jön az idő, amikor a tulereje megtörik, nem sáncainkon, hanem eleven ellentállásunkon, szívbéli, testbéli és észbéli fölényünkön és akkor elsöpörjük őket.

Mindig büszke leszek arra, hogy az Isonzó vonalon, annak is legnehezebb részén, ezen a kietlen Karszt fensikon részt vehettem mostani diadalunkban.

Ne aggódjatok személyem miatt. Elhalmoznak bennünket igazán jól használatos szeretet edományokkal. Itt nincsenek magas hegyek, napsugaras meleg idő jár és közel van a tenger. Pár nappal ezelőtt messzelátón Grádót néztem és a strandját. Háboru után majd meglátogatom, de ha isten is úgy akarja még hamarabb.

Botrányok

a szerb hercegek között.

(Szerbiából megszökött foglyok a szerb állapotokról.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 11.

Most már nemcsak a semleges híradások alapján tudjuk, hogy Szerbia belső helyzete nagyon szomorú, hanem közvetlenül is. Szerbiából több olyan katonánk szökött meg, akik beszélnek szerbül és a hadifogságban éppen e miatt tűrhetőbb volt a sorsuk, mint a többieké. Ezeknek igen sokszor volt alkalmuk közvetlenül bepillantást szerzeni az ottani viszonyokba és személyesen tapasztalni, hogy Szerbiának már nagyon nehezére esik a háboru. Sűrűn érintkeztek a néppel, melynek különböző rétegei ugyanazt mondják és vágyják: legyen már egyszer vége a háborúnak.

Pándzsits Béla, Kragujevácból megszökött ügyvédi írnok ezeket mondta:

— Mit fogunk csinálni, hova fogunk jutni — mondják a szerbek — ha a kormány nem látja be, hogy ezentúl minden szerb fegyverben és harcban Szerbia pusztulásáért sietetti.

— Ne vigyék el legalább ezt a két igazságot, mivel fogok szántani, dolgoztatni, hiszen elvitték a férjemet, a fiamat, isten tudja, mi van velük, legalább hagyjanak engem élni — szokta rémes kétségbeeséssel egy öregedő szerb nő, akinek azokon kívül, akik a harctéren vannak, még öt kicsiny gyermeke van s ezek közül a három legkisebb közül a legidősebb sines több nyolc évesnél. De a katonaság nem hallgatott rá és a szegény asszony igazságot nélkül maradt elhagyatottan, minden támasz nélkül. Megművelésen maradt néhány holdnyi földcsékeje, mely még rendes időben is sok és fáradságos munkával alig tudott annyit adni a családnak, hogy ne éhezzenek.

— Egészen mindegy nekünk, ki fog győzni. Télién még az volna a legjobb, ha a monarchia bevonulna, legalább egy nagy országhoz tar-

toznánk, ahol ki vannak zárva a kicsinyes pártvillongások és a nép nincs kitéve a kicsiny urak nagy visszaélésének, kizsákmányolásának és nem kellene háboruzni minden évközben. Nem az a fontos, hogy ki az uralkodó, hanem az, hogy a nép boldoguljon.

Ilyeneket és még igen sok hasonló hirt hoztak haza Szerbiából a mi véreink, akik igazán csak sajnálni tudják a kis szerb népet, melyet örült politika és hatalomvágy a vágóhídra vitt és el akar véreztetni.

— Nem tudtam visszatartani könyveimet, mikor Kragujevácon azt láttam, hogy kiéhezett katonák egyszerűen berontanak nyomorgó emberek lakásába és elveszik előlük az utolsó falatot is. Ha az ember ilyeneket lát, nem tudja visszatartani könyveit, különösen akkor nem, mikor ő maga is éhezik.

Igy beszélt egyik intelligens katonánk, aki nyolc hónapig volt Szerbiában hadifogságban.

— A nép hangulatánál talán még elkésze- redettebb a lapok hangulata, különösen a szociáldemokrata párt lapjaé. Szerbiában nincsen cenzura és épen ezért mindent lehet és szabad megírni. A Radničke Novine, a szociáldemokrata párt főorganuma azt írta, mikor a szerb hivatalos lap, a Velika Srbija, amely egyúttal az udvari katonai párt organuma is, napokon, azaz heteken át dicsérete az udvart, a kormányt és a hadsereget, mint verhetlen, azt írta, hogy semmi olyat sem tettek, ami tényleg igazolná a dicsőhimnuszokat.

— A dicséretok helyett — ugymond — inkább valót írnának és azon lennének, hogy a hadvezetőségben dúló rémes visszakedéseknek egyszer s mindenkorra véget vetnének, ha másképpen nem lehet, néhány durva és lelketlen tábornok nyugdíjaztatásával is. Nem lehet tűrni, nem lehet elhallgatni azokat a botrányokat, melyek a két királyi herceg között napirenden vannak. Szerbiából soha sem lesz Nagy-Szerbia ilyen vezetés mellett. Hiszen itt mindent úgy csinálnak, hogy egyesek raboljanak, gazdagodjanak, hogy aztán a nemzet bukása után kényelmes és biztos életet teremtsenek valahol messze, monddá m. szzebb a halott hazától.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Osztörtők: Utolsó előadás. „Jó éjt Muki“

* Pataky Vilma bucsufellépte zsufolt ház előtt folyt le. Király Ernő elmaradás: sem látszott meg a nézőtérén, mert egyszerűen nem lehettek volna többen. Ez a zsufolt ház és az egész estét belöltő ünneplés a legokláfán-sabb bizonyíték a mellett, hogy az aradi közönség mennyire sokra becsülte és értékelte Pataky Vilma művészetét. Két év alatt sok minden történt a színházban, de Pataky Vilma mindég megtartotta azt a szeretetet, a mely ma este olyan melegen nyilvánult meg. Gávari Hannája egyik legezsebb alakítása, táncutadása, gyönyörű hangja ma is ugy érvényesült, mint első szerepeiben, a mikor belopta magát az addig nem ismert művésznő a közönség szeretetébe. S most bucsuzásul újra és újra meg kell állapítanunk, hogy mindég az volt, a minnek az igazi művésznőnek lennie kell: nívós, átgondolt, disztinált játék, szép hangú énekesnő, ki minden alakításával szép sikert ért el. Azt hisszük, hogy Pataky nem fogja elfelejteni az aradi közönséget, azt a sok virágot és kitüntető ünneplést, mely bucsuzását olyan széppé és emlékezetessé tette. (W. K. dr.)

* Utolsó előadás. Csütörtökön befejezi a társulat az idei nyári idényt. — Utolsó előadásul színre kerül a Jó éjt Muki. Kitűnő bobózat, melyben a teljes vigiátéki személyzet részt vesz. A társulat most Hódmezővásárhelyen tart előadásokat és október 1-én, megerősödve az új tagokkal kezdi meg újból a téli idényt.

* Az elveszett paradicsom. (Nordisk-reprizek az Apollóban.) A közönség meleg érdeklődéssel honorálta az Apolló-színháznak azt a vállalkozását, hogy két nagy sikert aratott Nordisk-dráma reprizét műsorra tűzte. Zsufolt nézőtér gyönyörködött ma este a minden más kvalitást fölülmúló Nordisk-képekben. A Baby és a barátja című kép a legközömbösebb ember szívét is fölmelegíti csodaszépen megjátszott jeleneteivel. A címszereplők, a bájos, aranyfürtös Baby és a barátja, az emberi okosságot eláruló kutya nem egyszer tapsvihart váltottak ki a frappirozott nézőközönségből. A másik Nordisk-dráma Az elveszett paradicsom, semmivel sem maradt mögötte a sikerben az előbbi képnél. Hebben professzor megdöbbentő tragédiája lenyűgözi az ember figyelmét. Ez a filmdráma annyira mesterien van fölépítve, hogy szebbet, érdekesebbet és művésziőbbet elgondolni is lehetetlen. A Nordisk-képeket még a csütörtöki műsorán mutatja be az Apolló-színház. 3

* Murray és cinkosai. (Nagy detektívdráma az Urániában.) A színház mai újdonsága ismét tanujele annak a nagy áldozatkészségnek és előzékenységnek, mellyel a színház igazgatósága a közönség iránt viseltetik és amely élénken kiviláglik onnan, hogy a közönség mindig a legzebb, legújabb és legjobb újdonságokat szemlélheti. A mai sláger egy minden ízében vérbéli detektívdráma: izgalmas és érekesztő a története, idegizgató fordulatokkal telt jelenetekkel, melyek azonban örvendetesen nélkülözik a fantasztikumnak legkisebb árnyalatát is. Nincsenek benne emberfeletti dolgok, hanem a valóság reális színezetével ad elő a film egy büntügyi történetet, melyet emberek visznek véghez és amelyet emberi ügyesség fedez fel és büntet meg. — A rezervista álma, Ziehrer nagyhatású operettje, legközelebb az Urániában. 5

Kimenekülnek az oroszok a körülzárásból

(A váróv fedezte a visszavonulást. — A Riga elleni támadás. — Mitaut visszavették az oroszok?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Berlin—Bécs—Budapest, augusztus 11.

A sajtóhadiszállásról jelentik: A sajtóhadiszállás egy csoportja ma érkezett vissza a Visztula mentéről, melynek mindkét oldalán végigjárták a frontot és személyes tapasztalatból győződtek meg harcéri helyzetünkről és csapataink magatartásáról. A szövetséges hadseregek az utolsó hetek során rendkívüli teljesítményeket végeztek. A győzelemben való hit szinte fanatikus, annál is inkább, mert az ellátás és általában a csapatokról való gondoskodás elsőrangú. Természetes, hogy súlyos harcok folynak és várnak rájuk a jövőben is, úgy, hogy még hosszabb ideig minden erőszítésre lesz szükség, hogy teljes sikert érjenek el.

Az oroszok vitézül verekednek és azokra a nehéz körülményekre való tekintettel, amelyek közt harcolniuk kell, csak elismerést érdemelnek. A lekicsinylésnek semmiféle értelme nincs. A nagy harcok stratégiai eredménye a fontos, nem pedig a lokális sikerek s ép ezért teljes bizalommal kell várnunk az eredményt, anélkül azonban, hogy azokat a fantasztikus föltevészeket, amelyek az oroszok teljes megsemmisítéséről szólnak, máris eszkomptálni zárunk. A vezetés, a csapatok magatartása az eddigi eredmények azt a biztató reményt keltik, hogy a hadjárat befejezése méltó lesz az eddigi sikerekhez. Mindenkinél, aki nem verekszik maga is hőseink sorában, nincs jobb és hazafiasabb kötelessége, mint bizni és kitartani.

Két millió népfelkelőt küld harcra Oroszország.

Szótia. A Kambana a következőket írja: A háború kitörése óta az oroszoknak hétmillió katonájuk vált harc-képtelenné. Ujabban ismét kétmillió tegyverképes népfelkelőt hívtak be. A kiképzett katonákat végtelen hosszú vonatok szállítják Breszt-Litovszk felé. A tüeröltetésnek azonban semmi eredménye nincs. A cári uralom utolsó napjait éli.

Nem engedik körülzárni seregeiket az oroszok.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenti Pétervárról: A szövetségesek a Visztulamenti várak körülzárásával az oroszok visszavonulását el akarták vágni. Az ellenség legközelebbi célja Ossoviec elfoglalása, amivel az oroszokat hátba-kapnák. Ez azonban nem sikerülhet, mert a visszavonulás gyorsan folyik.

Száz orosz nehéz ágyú pusztulása

London. A Daily Express pétervári távirat alapján jelenti, hogy az oroszok Varsó kiűritése előtt az erődökben száz nehéz ágyút elpusztítottak, mert nem tudták elszállítani.

Vilnát német repülőgép bombázta.

Basel. A Baseler Nachrichtenek jelentik Pétervárról: Egy német repülőgép megjelent Vilna felett és a városra több dombát vetett.

A bialistoki vasuti csomópont bombázása.

Stockholm, augusztus 11. A svéd lapok jelentik: A Narew-fronton Nowogeorgievsktól Lomzáig 150 kilométeres fronton folynak a harcok. A németek az ellenség minden ellenállása dacára állandóan folytatják előnyomulásukat dél felé és fenyegetően közelednek a versó—pétervári vasutvonalhoz. A transzportot e vonalon a bialistoki vasuti csomópont bombázása zavarja.

Kiűritik az oroszok Kelet-Galiciát.

Magdeburg. Magdeburger Zeitung közli: Kopenhágai lapok jelentik: Keletgalicia kiűritését az oroszok már megkezdték. A galíciai civilközölgazgatást Bródyban feloszlatták.

A Riga elleni támadás.

Stockholm, augusztus 11. Riga teljes kiűritése bafejezettnak tekinthető. Legutóbb a Vöröskereszt, a város katonai parancsnokságának irodája és a rendőrgazgatóság tagjai hagyták el a várost. A Provodnik-féle gummglyár, mely ezernél több munkást foglalkoztatott, bezüntette üzemét.

Pétervár. Michajlovszki ezredes, a Ruszkoje Slovo-ban a következőket írja:

— Az orosz nyugati fronton a helyzet most is olyan komoly, mint ezelőtt, mert a németeken nyoma se látszik a fáradtságnak, sőt ellentézőleg, szívesen és rendíthetetlenül küzdenek. Nem egészen három hét alatt Hindenburg a nagyjelentőségű sikerek egész sorozatát vivta ki és a németek szemlátomást nem érik be Varsó és a Visztula középső folyásának meghódításával. Hindenburg haditerve ránk nézve sokkalta veszedelmesebb és mi kénytelenek vagyunk bevallani, hogy Kownót és Kurlandban levő hadseregeinket stratégiai bekerítés fenyegeti. Be kell ismernünk, hogy ellenséggünknek Riga ellen végrehajtott támadása rendkívül ügyes és nagyon hősiess.

Mitaut visszavették az oroszok?

Kopenhága. A Nowaja Wremja katonai munkatársa azt állítja, hogy Mitau ismét az oroszok kezében van.

(Ezt a mai német hivatalos jelentés azon része, hogy az oroszok a riga—mitauti műút mentén gyengén támadtak, megcáfolja.)

Tengeri harc a rigai öbölben.

Christiania, augusztus 11. A svédországi Söderhamból jelentik az Attenpostennek: Augusztus 4-én este és a negyedikről 5-re virradó éjszaka erős ágyudörgést hallottak délkeleti irányból. Az ágyuzás este 9 órától éjfélig oly erős volt, hogy a partmenti halászházak ablakai megrezdültek. Söderham közepes Svédországban, Gaffe városától 70 kilométernyire északra fekszik.

Berlin. A Wolff-ügynökség tegnap este hivatalos közleményt tett közzé, a mely meg-

cáfolja azt az orosz jelentést, hogy a rigai öbölben három német hadihajó orosz aknákon elpusztult volna. Az elpusztult három hajó német aknakereső bárka volt. A német cáfolattal egyidejűleg megjöttek a pétervári jelentések is, a melyekből kiderült, hogy a rigai öbölben a német és orosz flotta között komolyabb összeütközés is volt, főleg pedig az, hogy a németek a tenger felől is támadják Rigát. Az orosz jelentés erről azt közli, hogy a németek kilenc sorhajóval és tizenkét cirkálóval, valamint egész torpedórajjal támadtak a rigai öbölben, azonban nem értek el sikert. Orosz légi járművek bombái megsértettek három német hajót (ezek a német jelentésben említett aknakeresők), mire a német flotta megszüntette támadását. Az orosz katonai körökből származó információk azonban csupa aggodalommal vannak tele és az orosz lapok is tartanak attól, hogy a németek tengeri akciója előbb-utóbb sikerrel jár és a németek nemcsak Rigában, de a rigai öbölben is hawarosan korlátlan urak lesznek.

Fogadnak Angliában Pétervár elestére.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitungnak jelentik Londonból: A Lloyd's biztosító társaság Pétervár elestére fogadásokat köt. A fogadások 5 : 2-re történnek.

Kopenhága. A Tidende jelenti: Péterváron a hangulat kétségbeesett. A különböző kormányzóságokból naponta különvonatokkal érkező elmenekült hatóságok azt a hírt terjesztik, hogy el kell készülni mindenkinél a szövetségesek további előnyomulására.

Berlin. Péterváron a kolera már nem titkolható el. A hatóságok hat kolera-barrakkot nyitottak meg.

A szibériai fogolytáborokban.

Pétervár. Egy amerikai misszió meglátogatta a petropawlovszki, tomszki és nikolajewski fogolytáborokat. A misszió mindenütt megnyugtató állapotokat talált. A foglyok szigorú rendszabályok alatt vannak, de semmi kifogást nem emeltek.

Aradiak hódoló küldöttsége a királynál. Arad város törvényhatósága ma tartott közgyűlésében elhatározta, hogy a király 85. születés napján az előtte megjelenő hódoló küldöttségben Urbán Iván báró főispán vezetésével, Varjassy Lajos polgármester, Gutziähr Mihály, Nagy Sándor dr. és Tapányi Sándor dr. törvényhatósági bizottsági tagok által képviselteti magát.

Kicsiben vásárolt liszt angró áron. Arad város közgyűlésén ma vita nélkül vált határozattá a tanácsnak lisztellátásra vonatkozó javaslata. Emlékszünk arra, hogy a múltban a lisztkérdés körül milyen szenvedelmes viharok keletkeztek. A városatyák ma nyugodtak. Nyugodtak, mert tudják, hogy a közönség igen tekintélyes része gondoskodik a maga lisztjéről. Gondoskodik, mert a Sasmatom a lehető leggyorszerűbb módon, szinte becsületességű módszerrel egy csapással lehetővé tette mindenki részére, hogy két korona előleg adása fejében, egy egész esztendői lisztről gondoskodhassék. Nem kell ahhoz bővebb magyarázat. Mindenki megérti, hogy milyen óriási előnyei vannak a Sasmatom akciónak. A liszt mindig friss lesz, mindig olcsó lesz, mert mindenki annyit vesz át a megrendelt mennyiségből, amennyire éppen szüksége van és a mindenkori maximális áron. A Sasmatom lisztje minden lisztnél olcsóbb lesz, mert a foryaszto olyan ártan kapja, mint a nagykereskedő, aki vasgöncsökre vásárolja a malmokná. Természetesen csak az részesül ebben a páratlan előnyben, aki már most előlegyez a Nagy Farkas cégnek, vagy Fejér Gyula és Lázár Gyula üzletében.

Bulgária az elhatározás útján.

(A Balkán államok aggodalmai. — A győzelmes központi hatalmak és az erőszakos entente. — Gazdasági problémák.)

Távlati tudósítás.

Berlin—Bukarest—Szófia, aug. 11.

Rothert Rudolt jelenti a Vossische Zeitungnak Szófiából: A Balkán politikát Bukaresttől Athénig bizonytalanná, várakozóvá, homályossá teszi az a kívánság, hogy helyes irányban döntsenek és az az aggodás, hogy elszalasztják a kedvező pillanatot. Az európai politika alakulásából természetesen minden semleges Balkán állam igen nagy hasznot húzhatna, azonban egyelőre egyik ország sincs túl az aggodalom és vágyódás közti ingadozás fázisán. Rémülettel látják, hogy a modern háboru egészen más valami, mint amit ők a saját — nem is oly régi — hadjárataikban tapasztaltak. Olyan hosszú és olyan óriási áldozatokat kívánó fegyverbenálláshoz, aminőt a nagyhatalmak mostani háboruja kíván, se emberük, se pénzük, se hadiszerek nincsen. Romániában, ahol egyébiránt minden harci lázról-fokra lehült a tarnow—gorlicei események óta, még a leghevesebb harci lánggal loboók is tudják, hogy a román hadsereg legfeljebb három hónapos háborút bír el, azontúl nincs elegendő lőszere. Nem is szólva arról, amiről Take Jonescu lapjában végnélkül siránkozik, hogy hegyiháborura hegyitűzrésséggel egyáltalán nem rendelkezik a román hadsereg. Az eddig semleges balkáni államok épen ezért a lehetőség határáig tovább akarnak lavírozni, hogy végül rövid ideig tartó erőfeszítéssel lehetőleg sokat nyerhessenek.

Ahoz a határkőhöz, ahol az ingadozásnak jobbra, vagy balra el kell döntni, legközelebb jutott Bulgária. A bolgár királyságban senki sem küzd (ellentétben Romániával) annak felismerése ellen, hogy a központi hatalmak győzelme biztos. A józan Bulgária úgy nézi az eseményeket, amint azok vannak, míg Romániában még mindig el lehet homályosítani szép esengésű üres szószöveggel az igazságot. Görögországtól csak annyit mondhatunk, hogy jelenleg az angol flotta legkeményebb pressziója alatt áll. Az angolok egészen egyszerűen és természetesen blokádnál tartják a görög kikötőket, egyik görög szigetet a másik után szállják meg, üldözik a görög hajókat. Ez a bánásmód, valamint az olaszok erőszakossága Valonában és a Dodekanésben a görögöket megerősítette a négyes szövetség elleni hangulatban, azonban tevékeny ellentállásra Görögország képtelen: jelenleg bilincsbe van verve.

Bulgária azonban szabadon meggy elhatározása elé. Legfeljebb a Dardanellák eleste költethetné meg a bolgárok kezét is, azonban a szófiai vezető köröknek elég módjuk volt meggyőződni a Dardanelláknál folyó harcok állásáról és arról, hogy hamarabb merül ki a támadók ereje, mint a védőké. Bulgáriában erős a meggyőződés, hogy a Dardanelia ostrom igazi célját: Konstantinápoly elfoglalását csak úgy érthetné el, ha a bolgár hadsereg ostrom alá fogná a török fővárost és támogatná a hadműveleteket a Gallipoli félszigeten is. Bulgáriának azonban nincs kedve az angolok, franciák és oroszok zsoldjába szögödni, hiszen szolgálataiért a legjobb esetben sem kapna megfelelő ellenértéket. Bulgáriát az entente csak a Fekete-tengerről támadhatná meg. Sokat beszélnek most egy vízre bocsátott orosz

Dreadnoughtról, vagy Hiperdreadnoughtról, azonban a feketetengeri erőviszonyok még korántsem tisztázódtak és az is kétségtelen, hogy onnan sem lehet halálosan fenyegetni Bulgáriát, sem pedig az égei tengerről.

Bulgária geográfiai körülzártságának azonban hátrányai is vannak. Itt hiányzik az a jóakarát, amellyel a hasonlóképen körülvevő Svájc iránt vannak szomszédai. Bulgáriát ellenkezőleg minden oldalról készek megfojtani. Az ország kivitele és bevitele teljesen a szomszédaitól függ. Az egyetlen még szabad ut Románián át vezet és itt Costinescu, a ruszofil pénzügyminiszter és hívei annyit kellemetlenkednek, amennyit csak akarnak és olyan vámokat, tarifákat állapítanak meg, amilyen nekik tetszik.

Ilyen helyzetben a szerbek által aknákkal önkényesen elzárt dunai ut felszabadítása fellette fontos a bolgároknak. Ezt megelőzően azonban a „clara pacts boni amici” elv alapján kell egyet-mást tisztázni Bulgáriának. És ez az akció épen most van folyamatban. A törökökkel a Marica vidék sorsáról megegyezés kilátásával folynak a tárgyalások. Lassan tehát tisztázódní kell a helyzetnek. A központi hatalmak északi győzelmei érthetően beszélnek Bulgária számára. A bolgárok helyre akarják hozni a macedoniai igazságtalanságot, amely az 1913-i bukaresti békének köszönhetőnek. A jobbra-balra ingadozás ösvényén Bulgária már megtette azt a lépést, amely a helyes irányban döntés reményét nyújtja. Ferdinánd cár és Radoslavow miniszterelnök hihetőleg most már a kedvező pillanatot is meg fogják találni.

Bulgária nem fordul Törökország ellen.

Bukarest. A „Seara”-nak jelenti Szófiából:

A négyesszövetség követői együttesen megjelentek Radoslavow miniszterelnöknél és kormányaiik nevében átnyújtották neki a legújabb jegyzéket. Ez a tény, amely a félhivatalos „Dnevnik” című bolgár lap tudósítása folytán vált ismeretessé, bolgár politikai körökben mély benyomást keltett és beható vita tárgyát képezte.

Kormánykörökben presszióknak tekintik a jegyzéket, melynek célja a törökökkel folytatott tárgyalásokat megzavarni. Eme presszióknak azonban nem lesz meg a kívánt hatása, miután Radoslavow állítólag szigorúan el van határozva arra, hogy Törökországgal szemben barátságos magaviseletet tanúsít.

Beavatott körökben úgy tudják, hogy a válasz elutasító lesz. A kormány a biztosítékokat nem fogja megfélemlőnek tartani és így vissza fogja utasítani az ajánlatot.

Sokan úgy vélik, hogy ez a jegyzék csak ürügy arra, hogy a négyesszövetség megszakíthassa a diplomáciai összeköttetést Bulgáriával.

Bratianu a követekkel tanácskozik.

Bukarest, augusztus 11. Bratianu miniszterelnök tegnap fogadta az

összes Bukarestben jelenlévő idegen követeket. Blondel francia követ egyenesen ez okból utazott Constanzából Bukarestbe.

A román gabonakivitel.

Bukarest, augusztus 11. Tegnap délelőtt Bratianu miniszterelnök lakásán minisztertanács volt. Ez alkalommal behatóan megvitaták a terménykivitel kérdését. A kérdés megvitatása előtt a miniszterelnök a diplomáciai helyzetről és arról referált, hogy minő lépéseket tett a két európai hatalmi csoport a balkáni államok diplomáciájánál. A terménykivitel kérdésében folytatott tanácskozás déli fél 1 óráig tartott. Délután 5 órakor ismét összeült a minisztertanács a tanácskozás folytatása céljából. A megbeszélések alapján a pénzügyminiszter megbízta Gheorghiu vámhivatali vezérigazgatót, hogy keresse fel az összes határállomásokot, hogy a kocsin történő fuvarozás módozatai és szabályai megállapíttassanak és hogy a magyar vámhivatalokkal egyetértésben találjon módot a kocsik be- és kilépése körül kövendő eljárásra vonatkozólag. Ugy vélik, hogy Predealon át kocsin naponta 60—70 vagon, a többi határállomásokon át pedig további 300 vagon lesz majd kivihető, úgy, hogy a vasutakon és országutakon lebonyolított kivitel naponta 700 vaggont fog kitenni, hogyha semmi zavaró körülmény nem játszik közre. A tanácskozást a minisztertanács ma tartandó ülésében folytatják.

Még nincs bolgár—török megegyezés.

Páris, augusztus 11. A Havas-ügynökség jelenti, hogy mindazok a hírek, a melyek török-bolgár megegyezés létrejöttéről szólnak, teljesen alaptalanok. A két ország közt hosszú időn keresztül folytak tárgyalások határkiigazítások kérdésében. Törökország bizonyos engedelményekre hajlandónak mutatkozott, de a tárgyalások a Havas-ügynökség szerint eddig nem fejeződtek be.

A Balkán-államok anyagi gondjai.

Bukarest, augusztus 11. A Bukaresti Tagblatt jelenti: A legutóbbi minisztertanácsn meg szavazott kétszázmillió újabb kölcsönnel Románia függő adósságai, összesen hétszáz millióra emelkedtek. És ezzel az óriási összeggel szemben, a kivitel tilalom elvonja az államkincstártól az egyetlen biztos, jelentékeny jövedelmet. Lesz majd dolga Costinescu pénzügyminiszternek; míg a zavaros pénzügyeket rendezi.

Zürich, augusztus 11. Berliini tudósítás szerint Stojanov dr., a bolgár kormány külügyminisztere, aki különben a bolgár állami adósságok intézéséért az igazgatója, Berlinben folytatott sikeres tárgyalásai után elhagyta a német fővárost. A bolgár kiküldött elutazása előtt a pénzügyminiszterium államtitkárjánál és a külügyi államtitkárjánál tett látogatást.

Szerbia nem tudja teljesíteni szövetségesei követelését.

Nis, augusztus 11. Sándor trónörökös tegnap délután két óra hosszat tartó kihallgatáson fogadta Trubeckoj herceget; ezután felkereste Pasics miniszterelnököt és Csapresikov nisi bolgár követet. Hárman hosszú ideig tanácskoztak arról a jegyzékről, amelyet az entente követői adtak át Pasicsnak a balkán kérdés megoldása érdekében. Az érdekeltek semmi nyilatkozatot sem tesznek.

Berlin, augusztus 11. A Berliner Lokalanzeiger jelenti: Rómából ideérkező hírek szerint a szerb kormány már átnyújtotta válaszáat a négyesszövetség diplomáciai képviselőinek és megfelelt már arra a demarche-ra, amelyet a négyesszövetség augusztus ötödikén tett Nisben. Válaszában a szerb kormány kijelenti, hogy a négyesszövetség hatalmaival a háboru alapelveiben tökéletesen egyetért, a négyesszövetség hatalmainak vágya tökéletesen fedi a

szerb kormány kívánságait; hozzáteszi azonban a szerb kormány, hogy álláspontját véglegesen nem körvonalozhatja mindaddig, míg a nagyhatalmak fegyverszállítványokkal nem segítik.

Zürich, augusztus 11. Olaszország azzal a kéréssel fordul Szerbiához, hogy Albánia partvidékét katonailag őrítse ki, hogy azt Olaszország megszállhassa.

Aradi honvédhuszárok Mackensen seregében.

(Vörös ördögök rohama Przemysl alatt a német gárdával. — Gyászünnepe a kamionkai síroknál.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 11.

Többször megemlékeztek már a lapok a 3. honvédhuszárezredről, amelyről ma már szelvényben, mint a hadsereg egyik elitezredéről beszélnek. Nagy offenzívánk során is a 3. huszárezred egyikike volt azoknak, amelyek leginkább kitüntették magukat. Az aradi honvédhuszárok a dicső Mackensen hadsereg kötelékében harcoltak s az elismerés pálmáját maguk a német törzstisztek, sőt a nagynevű hadvezér is átnyújtotta már nekik. Az ezred legutóbbi harcáról érdekes részleteket beszélt el az Aradi Közlönynek a hármashuszárok egyik snajdij hadnagya, Braun Béla, aki mint a géppuskaszázály parancsnoka vett részt a nagy előretörésben s néhány nap előtt belegen tért vissza a frontról.

— A huszárok — mondotta a hadnagy — a háboru kezdetén csak lovon teljesítettek szolgálatot, majd a pozíciós harcok idején hosszú időre megváltak lovaiktól, a lövészárkokba kerültek, gyalog harcoltak. A gorlicei áttörés óta ezt a két haremódot egyesítve használjuk: tudniillik lóháton közelítjük meg az ellenséget, mindig a visszavonuló főcsapat oldalába igyekezve operálni mintegy három kilométernyi távolságban leszállunk a lóról és gyalog tüzharccal üzzük tovább az ellenséges utóvédet.

— Első nagyobb ütközetünk — amióta a Mackensen hadsereghez tartozunk — Olesniczánál volt. Itt hatszáz lépésnyire közlítettük meg az ellenséget s egy erdő szegélyét szállottuk meg. Az orosz figyelők az előttünk levő házakat felgyújtották, úgy, hogy nappali világosság szállotta meg az egész erdőt, mikor pedig a házak már elhamvadtak, reflektorok kezdtek meg működésüket. Az oroszok ellentámadásba mentek át s irtózatossággal kártételekkel árasztottak el bennünket, majd pedig gyalogságuk előlől és baloldalt rohmozott. A két ezred huszár hat géppuskával azonban fényesen kiparizolta ezt a támadást, a baloldalunkba működő oroszokat átkaroltuk, közülük sokat elfogtunk. Hanyatt-homlok rohantak vissza az oroszok, miközben tüzésünk természetesen óriási károkat okozott sorukban.

(Rohamra mennek a honvédhuszárok.)

— Részt vettünk gyalog harcolva Przemysl dicsőséges ostromában is, még pedig a német gárdahadosztály sorai között. Mikor megérkeztünk, a német fiúk hangos „Szer-vusz honvéd” kiáltásokkal üdvözölték bennünket.

Magyar honvédeink csakhamar összeharcoltak a német fiúkkal s habár egyikük sem érte a másik nyelvét, valahogy jelek útján, megmagyarázhatatlan módon még is egész nap eldiskuráltak. Természetesen azonnal nemes

versengés indult meg a németek és magyarok között: melyik vitézebb, hősiesebb. Egy-egy rohamnál aztán valóságos csodákat produkált ez a versengés. Przemysl elfoglalása után a 3. honvédhuszárezredet hadosztályparancs dícsérte meg.

— Kupiczvolánál és Tutinkánál a 3. honvédhuszárezred a bajor sorkatonasággal egy kötelékben fényes szuronyrohamban vett részt. Itt különösen Kovács Jenő kapitány századának volt alkalmunka magát kitüntetni. Oly ellenállhatatlan erővel törtek előre a huszárok, hogy egy puskalövés nélkül, nem is szuronyral, hanem puskatussal verték ki az oroszokat állásaikból. Annyira bravúrosan oldották meg feladatukat, hogy a bajor tábornok felkeresett s külön megdícsért bennünket kijelentve:

— Ilyesmit lovasoktól még nem is láttam! De a magyar huszáriuk tényleg minden dícséretet meg is érdemelnek. Páratlan halálmegegyezéssel, táradhatatlanul harcolnak s közben kedélyüket sem vesztik el. Ha a szapnell fejük felett pattan szét, nyugodtan feléje böknek a fejükkal s csak ennyit jegyeznek meg:

— Ahun fakad . . .

(A „nagymalac” és a zongora.)

Az orosz tizenkettes gránátot nagymalacnak nevezték el, a veszedelmes tizenötös ekrazitgránátokat pedig, a mely a levágóban valósággal skálákat énekel, zongorának. Ha „rast” van, vagy mint hadtesttartalék pihenünk néhány órát, énekléssel szórakozunk. Husz tagból álló valóságos dalárdát alakítottak s esténként, mikor tisztok, legénység — kik között a lehető legjobb a viszony — ve-gyesen ülnek körül a tábornokot, rázendít a dalárda arra a nótára, a melyet most odafönn a legtöbbször énekelnek.

— Szeretnék ilyenkor ott lenni nálad . . .

Mikor az est mesélni kezd . . .

Aztán jönnek sorba a többi melodikus katonanóták, valóságos kis koncert, amelynek hangjaira más ezredes tisztjei is összegyűlekeznek, sőt nem egyszer Bissingen gróf hadosztályparancsnok is végighallgatta hangversenyeinket.

— A lakosság is mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadott bennünket, ünneplésekkel, kendőlengetésekkel. Gyakori jelenet volt, hogy egy-egy rabbi kiterjesztett karokkal áldotta meg az átmasírozó huszárokat s kívánta, hogy jussunk el Szentpétervárig. Persze, neki könnyű volt kívánni . . .

(Thomka kapitány Lembergben.)

— Lemberg elfoglalását követő nap Lembergől tíz kilométernyire voltunk egy faluban. Engedélyt kértünk és kaptunk, hogy bemehes-

sünk a lengyel fővárosba. Este hétkor érkezünk meg oda lóháton, persze az utcákon nagy óvásokkal fogadtak bennünket. Mikor olyan házhoz értünk, amelyről piros-fehér-zöld lobogó lengett, persze mi is nagy éljenzésben törtünk ki, sapkákat lengtünk s ilyenkor rendesen megjelent az erkélyen egy-egy szép hölgy, kendőt lobogtatva. Lovainkat a tréncaszárnyában helyeztük el, aztán végigmentünk a tündéri szép korzón, végre annyi hónap után civilizált helyen, elegánsan öltözött szép hölgyek között, ragyogó kirakatok előtt. Persze az ismerkedés könnyen ment s egyszerre szembe jött velünk Thomka Zoltán kapitány, aki még néhány pillanat előtt velünk volt, most már egy szép szőke hölgy mellett. Egyikünk azonban, a naiv B. hadnagy nem érte meg az összefüggést s csodálkozva kérdezte:

— Hát Thomkának még itt is vannak hölgyismerősei?

— Hosszu idő után először ültünk fehér asztal mellett, először étkezhetünk késsel-villával. Reggel háromkor aztán ismét lóra szálltunk, reggel hatkor már masírozunk tovább s még ugyanaznap egy kemény ütközetben vettünk részt.

(A Bug partjától Cholmig)

— A következő nevezetesebb álomásunk Kamionka—Sirumilova volt, ahol — mint az Aradi Közlöny megírta — vizontlátunk az első kamionkai ütközetben, az első lovasattaknál elesett bajtársaink sírhelyeit, amelyeknél gyászünnepeket rendeztünk. Itt két napig teljes esend uralkodott. Az oroszok a Bug tulsó partján ásták be magukat, mi meg az innen-sőn, de alig volt közöttünk kétszáz lépés távolság. Nem történt megállapodás közöttünk, de mintha valami haligatólagos pártum alapján történt volna, se innen, se tőről nem hangzott egy lövés sem. Utóbb már elhagytuk fedezékünket is, az oroszok kiültek a mellvéd tetejére, ott földözliák ruháikat, tisztogatták tegyvereiket, sőt láttunk egy csoportot, amely kártyázott. A mieink a közeli oserenyefáról szedték a gyümölcsöt. Az oroszok közül azonban az egyik nagyon szemtelen volt. A fedezék tetejéről a legnagyobb nyugalommal gukkerezni kezdett bennünket. Elhatároztuk, hogy bekergetjük fedezékébe. Előbb a levegőbe lőttünk el egy puskát, de ő meg sem mozdult. Aztán tőle jobbra, balra lőttünk, ő még mindig gukkerezett. Le is lőhetünk volna könnyű szerrel, de nem akartuk, csak elkergetni. Végre egyik golyó nagyon közel tütyült el mellette s erre beugrott hirtelen az árokba. A következő percben azonban már vad lövöldözés kezdődött meg, amelybe csakhamar az ágyuk is beleszóltak. A fegyverszünetnek vége volt.

— Az orosz gyűlötránátok csakhamar felgyújtottak körülöttünk néhány házat, így a ruthén templomot és a paplakot is. Tíz legényt és két altisztet küldtünk ki, hogy az égő épületekből az élelmit elhozzák. Vagy fél óra múlva vissza is tértek néhány malaccal, baromival. Négy legény azonban hátul elmaradva egy nagy ládát cipelt. Mikor közelebb értek, kiderült hogy a paplakból hozták el a pianót. Persze, kitörő örömmel fogadtuk a hangszeret, mindjárt becipeltük egyik tiszt fedezékébe s azonnal ott ütközet közben, miközben a golyók tütyültek, felhangzott a lövészárokban — a magyar Himnusz.

— Mikor elhagytam ezredemet — fejezte be elbeszélését Braun hadnagy — akkor Cholm alatt harcoltunk. Azóta már ezt a nagy orosz várost is elhagyták a hármashuszárok, akiknek tisztjei, legényei között alig van olyan, aki valami kitüntetést ne kapott volna.

Börtönnel büntetik Ausztriában az élelmiszer-uzsorát.

Császári rendelet az olcsó élelmezés biztosításáról. — Rekvirálhatók az élelmicikkek.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 11.

A megélhetés törhetetlen és mindig fokozódó drágasága ellen a panasz már olyan megszokottá lett a háború halmozódó hónapjaiban, hogy szinte meg sem hallani. A hozzátörtek még a télen megmondták, hogy az élelmiszerek ára csak a gabona maximális árával egyidejűleg csökkenhet. A gabonárák nem lettek az új maximálisnál sem kisebbek, nincs tehát kilátás egyébként sem ársése. A drágaság nőttön-nő és igazán kívánatos lenne, hogy legalább a bűven burjánzó mesterséges élelmiszeruzsora ellen történjen valami. Ausztriában már tovább tartanak az élelmiszeruzsora elleni küzdelem terén. Augusztus kilencedikén közzétette az osztrák hivatalos lap azt a császári rendeletet, mely az összes eddigi osztrák élelmiszeruzsora elleni rendeleteknél sokkalta szigorúbb és a következő intézkedéseket tartalmazza:

— Az osztrák császári rendelet első pontja kimondja, hogy a hatóságok felvannak jogosítva, hogy az élelmiszereket, akár esetenként, akár pedig rendszeresen ismételve összeírják. Az erre vonatkozó hirdetés megjelenése után mindazok, akiknek birtokában élelmiszerek vannak, akár kereskedők az illetők, akár saját maguk fogyasztják el készleteiket, tartoznak bejelenteni a birtokukban levő mennyiségeket. Amennyiben a hatóság kételkedik a bejelentés őszinteségéről, jogában áll a készleteket az illető fél költségére megtekinteni. Aki a bejelentést nem teljesíti, vagy aki hamis adatokat vall be, kétezer koronáig terjedhető pénzbírsággal és három hónapig terjedhető elzárással sújtható.

A hatóságoknak jogukban áll, hogy szükség esetén a termelőknél és kereskedőknél levő élelmiszereket a lakosság élelmezésének biztosítására igénybe vegyék, (vagyis rekvirálják.) A belügyminiszter elrendelheti, hogy az igénybevétel olyan közintézmények javára is történhetik, melyek a közellátásról gondoskodnak. Az ily módon igénybevett élelmiszerek árai békés megegyezés hiányában a rekviráló és a tulajdonosok jelenlétében szakértők bevonásával a bíróságok előtt perankivül állapítandók meg. Amennyiben az illető áru részére maximális ár van megállapítva, úgy a bíróság előtt megállapított ár nem lehet ennél magasabb. A bírósági eljárással azonban a szállítási kötelezettség nem odázható el, hanem annak azonnal kell megtörténnie.

Aki boltban, vagy a piacon élelmiszert árul, köteles az általa eladandó élelmiszerek árát üzletében, vagy piaci állása mellett látható helyen és jól olvashatóan kifüggeszteni. Ugyancsak köteles megengedni a vásárlónak azt is, hogy az árut utána mérhesse és erre az eladó mértékeit használhassa. Aki ez ellen vét, kétezer koronáig terjedő pénzbírságra és három hónapig terjedhető elzárásra ítélhetik.

A hatóságoknak jogában áll, hogy a piacon a maximális árak helyett, melyek nyilvánvalóan sohasem mentesek ingadozástól, az egyes áruira vonatkozólag hatósági fix árakat állapítson meg, úgy-

szintén jogában áll a piaci rendet bármikor megváltoztatni. Mindenki, akár elárúsító, akár pedig fogyasztó, aki a megállapított piaci, vagy maximális árakat túllépi, kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetésre és három hónapig terjedhető elzárásra ítélhetik, ami azonban súlyosabb esetekben ötezer koronáig és hat hónapi elzárásig emelkedhetik. Ezen büntetés alá esnek olyan személyek is, akik a rendelet e részének megszegésére biztatnak, vagy abban segítőkészek.

A szállító, aki magát hatóságok számára élelmiszerek szállítására kötelezte és annak nem felel meg, egy hónaptól egy esztendőig terjedhető szigorú börtönrre ítélhetik s azonkívül még huszezer koronáig terjedhető pénzbírsággal is sújtható. A szállítók alkalmazottai, akik a szállítás elmaradása vagy késedelmezése miatt vétkesek, ugyanilyen büntetésben részesülnek. Mindazok, akik készleteiket a hatóságok előtt eltitkolják, egy hónaptól egy évig terjedhető nehéz börtönrre ítélhetik és ezenkívül még huszezer koronáig menő pénzbírsággal is sújthatók.

Az, aki a háború okozta drágaságot arra használja fel, hogy az élelmiszerekért jogtalanul túl magas árakat követeljen, egy héttől hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbírsággal sújtatik. A visszaesők büntetése egy hónaptól egy évig terjedhető elzárás és huszezer koronáig menő pénzbírság.

Az a kereskedő, aki élelmiszerek összevásárlásánál a hatóságilag megszabott áraknál magasabb árakat fizet, csak hogy a maga készletét nagyobbítsa, az első esetben egy héttől hat hónapig terjedhető elzárásban és kétezer koronáig terjedhető bírságban részesül, visszaesés esetén a büntetés egy hónaptól egy évig terjedhető börtön és huszezer koronáig terjedhető pénzbírság. Aki másokkal összeheszel, hogy a viszonyok kihasználása mellett túl magas árakat követel: ugyanilyen büntetéssel sújtható.

Mindenki, ki élelmiszereket megront, vagy hasznavehetetlenné tesz, hogy ezen a téren a kínálat csökkenjen, ki élelmiszereket összevásárol, vagy azok gyártását korlátozza, hogy ilyen módon azok ára még magasabbra szökjön, aki végül valótlán híreket terjeszt azért, hogy ezáltal még nagyobb drágaságot idézzen elő: egy hónaptól egy évig terjedhető elzárással és huszezer koronáig terjedhető pénzbírsággal büntethető.

Mindazon kereskedők és élelmiszerkészítők, akik ezen császári rendelet értelmében büntetés alá kerülnek, azonkívül még azzal is büntethetők, hogy élelmiszerkészleteik az állam javára elkoboztatnak, iparengedélyük bevonatik, tettük leírása és az ellenük hozott ítélet az újságokban nyilvánosságra hozatik. A bíróság elrendelheti azt is, hogy a bün-

eselekmény leírása és az ítélet plakátokon is kinyomatható, melyek az illető lakhelyén kifüggesztetnek.

Ez a császári rendelet Ausztriában augusztus tizedikén már életbe is lépett.

József Ferdinánd — József főhercegről.

(Hadsergparancsnokok nyilatkoznak katonáikról. — A hős tartalékos tiszték.)

Távirati tudósítás.

Bécs—Budapest, augusztus 11.

A Neue Freie Presse harctéren levő munkatársának Puhalló hadsergparancsnok a következőket mondotta:

— Ugy ellenségünknek, mint barátainak az a meggyőződése, hogy hadsergünk egyik ellenfelünk hadsergénél sem alábbvaló. Tisztikarunkhoz hasonló igénytelenségű tisztikar nincs. Megjegyzendő, hogy a tisztikar nagy része nem is hivatásos katona, hanem mindennapi foglalkozásaik köréből kimozdított tartalékosok, akik éppúgy harcolnak, mint az aktív tiszték.

A Pester Lloyd harctéri tudósítóját Lublinban fogadta József Ferdinánd főherceg, az ott diadalmasan előretörő seregek parancsnoka:

— Ön magyar? — kérdezte a főherceg a hírlapírótól. — Nagyon örülök — mondotta — de bocsásson meg, hogy nem beszéllek magyarul. Sajnos, magyarul csak annyit tudok, amennyi a szolgálatban legszükségesebb.

Ezután a főherceg az olasz harctérről beszélt. Kijelentette, hogy odalent rendkívül nehéz harcok folynak, de istennek hála, nagyon eredményes a küzdelem.

— Csupa hős van ott — mondotta a főherceg. Valóságilag csodákat művelnek. Egy jó barátom is harcol odalent — folytatta mosolyogva — József főhercegre gondolok, akiről nagy örömmel hallottam, hogy őfelsége érdemeiért, a Lipót-rend nagykeresztjével tüntette ki.

— A háború kezdetétől fogva parancsnokságom alatt áll egy tiroli hadtest. Mondhatom, hogy az olasz határszéli katonák szinte égnek a vágytól, hogy odaenn harcolhassanak. De itt is nehéz feladatok várnak még ránk. Ezeket a feladatokat meg kell oldani előbb. Itt minden nagyszerűen megy és igazán a legjobb reményekre van jogunk.

A hírlapíró megemlítette a főhercegnek, hogy szemtanúja volt csapatainak egy orosz városba való bevonulásának, mely gyönyörű látvány volt.

— Valóban gyönyörű volt — mondotta a főherceg, — életem egyik legszebb emléke lesz mindig.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, avagy a lakhelyváltást mindenkori a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

Oroszország nélkül nemsikerül a Dardanella ostrom

(Az entente új offenzívája.)

Távirati tudósítás.

London-Konstantinápoly, augusztus 11.

A Manchester Guardian a következőket írja: Katonai akciónkat Törökország ellen akkor határoztuk el, a mikor az orosz hadsereg épen azon volt, hogy betörjön Magyarországra. A Kárpátok elleni nagy támadás Galicia és Varsó elvesztésével végződött, Orosz-Lengyelország és Litvánia nagy része Németország és a monarchia kezére jutott. *Törökország elleni akciónk ilyen módon elvesztette azon támogatást, a melyre az akció megindításakor építettünk.* Most helyén való a kérdés: **mi menthető még meg a márciusi és áprilisi orosz tervekből?**

Százezer ember készül az új ostromra.

Páris. A „Temps” közli, hogy a szövetségesek hadereje a Dardanelláknál százezer emberre szaporodott. Hir szerint több mint hatvan hadihajó van a Gallipoli-félsziget körül.

Átkeltek a törökök a szuezi csatornán.

Konstantinápoly. Egy török felderítő különítménynek sikerült a Suez csatornán átkelni. A különítmény szétrombolta a tulsó oldalon, Kantarától északra lévő vasuti vonalat és visszavonuláskor az angol őrsőszakot, légénységével együtt elsüllyesztette.

Erfoghatatlan hadállások.

Athén. Az Asztrapi részletes tudósítást közöl Lemnosz szigetén lévő tudósítójától a Dardanelláknál történő harcokról. A tudósító a többi között a következőket írja:

— A törökök nagyszerűen elrejtett fedezékekben harcolnak és olyan tökéletes védelmi berendezésük van, hogy teljesen legyőzhetetleneknek mondhatók. A golyózápor megrikkíthatja a török katonák sorait, de hadállásaikat nem lehet elfoglalni, mert a mozgatható ütegek láthatatlanul védelemzik azokat. Gallipoliban titokzatos lövőárkok vannak, amelyeknek rendszerét a szövetségesek mindeddig nem tudták fölfedezni. De bizonyos, hogy a törökök egész csapataikat szállíthatják egyik sáncárból a másikba, anélkül, hogy az ellenség ezt észrevehelné, vagy megakadályozhatná. A szövetséges katonák abban a hitben mennek át támadásba, hogy a hátuk fedezve van s váratlanul csak észreveszik, hogy be vannak kerítve. A szövetségesek eddig nyolcvanötezer embernél nagyobb veszteséget szenvedtek. A sebesülteket mind Mudroszba viszik s innen az angolokat Ciprusra, Alexandriába vagy Maltába szállítják.

Milyen az angol diadal?

Rotterdam, augusztus 11. A londoni sajtóiroda azt jelenti, hogy Hamilton tábornok nagy diadalokról küldött tudósítást a Dardanellákból. Hogy mit tartanak az angolok diadalnak, arra jellemző, hogy a jelentés szerint az angolok a Krithia felé vezető uton mintegy 300 méter (1) területet vettek el a törököktől.

H I R E K. LEGÚJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor.
(Táviróda, cenzurálva.)

London. A tengerészeti admirális jelenté: Lynx nevű angol torpedó romboló az Északi tengeren aknára futott és elsüllyedt. A hajó négy tisztjét és huszonkét főnyi légénységét megmentették.

London. A Reuter ügynökség jelenti: Egy ellenséges léghajóraj a múlt éjszaka megjelent a Keleti tenger partvidékén. A léghajóraj bombákkal több helyen tüzet okozott, amelyeket azonban gyorsan el lehetett oltani. Anyagi kár nem volt. Tizenhárom ember meghalt és tizenketten megsebesültek. Az egyik léghajót a partról jövő tüzérségi tűz megrongálta.

Zürich. Rómából jelentik: Az olasz kormány e hó 20-án elrendelte valamennyi évfolyam újra sorozását.

Róma. Az olasz lapok azt írják, hogy az osztrák-magyar hadseregben a legtöbb férfiasággal a magyarok harcolnak. Meghálnak, de meg nem adják magukat. Az olaszok a magyarokkal nagy tisztelettel bántanak. A magyarok mint győzők a leglovagiasabbak.

Berlin: A Meteor német hajó az ellenséges őrhajókon vakmerően keresztültörve az angol partok különböző helyein aknákat helyezett el és kereskedelmi háboruba fogott. Nyolcadikára virradóra az Orkney szigetektől délkeletre a The Ramsey angol segédcirkálót megtámadta és megsemmisítette. A légénységből negyven embert és négy tisztet megmentett. Másnap négy angol cirkálótól megtámadtatott a Meteor. A harc reménytelen és a menekülés lehetetlen lévén, a parancsnok, miután a hajószemélyzetet és a foglyokat, egy elkobzott és elsüllyesztett vitorlás légénységét biztonságba helyezte, elsüllyesztette hajóját. A Meteor egész személyzete sértetlenül elérte a német kikötőt. Behncke, a tengerészeti vezérkar főnökének helyettese.

Köln. A Kölnische Zeitung jelenti Rómából: A négyes szövetség kitérési a Balkánon peszimiztikusak. Római politikai körökben nagy nyugtalanságot kelt az a hír, hogy német, osztrák és magyar csapatokat koncentrálnak a szerb határon. Ha a szövetségesek Szerbián át Bulgária és Törökország felé előretörnek, akkor a négyes szövetség reményei tönkremennek és a Dardanellaakció zátonyra jut.

Hága. Az orosz jelentésekből, amelyek a Bega-öböl harcairól szólnak, megállapítható, hogy Rigától nyugatra az öböl partja a németek kezében van.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung értesülése szerint az Echo de Paris új nagy francia offenzívát jelent be.

Stockholm. Párizsról jelentik: A дума ülésén az elnök hódoló feliratot javasolt küldeni a cárnak. Kinevetését emezéki dumatag a felirat szövegét megobstruálni akarta, mire az elnök visszavonta a felirat küldésére tett javaslatát.

Ötven óráig működnek a Marta repülő-motorai.

(A Hieronimus-motorok sikerült próbája.)

Arad, augusztus 11.

A Pester Lloyd írja legutóbbi számában: Azok közé a meglepetések közé, amelyeket a világháború hozott, tartozik az entente-hatalmak iparának relative elégtelen teljesítőképessége, amellyel szemben az osztrák, magyar és német ipar minden várakozást felülmúló produktivitással lepte meg a világot. A béke idején teljesített termelőképesség el szemben aránylag a legnagyobb fokú túltelítést a magyar ipar produkálta, ami nagyon is érthető, mert a mi iparunk béke idején is kiváló teljesítőképességet mutatott, csupán a tevékenység megmutatására nem nyílt alkalom. A magyar ipar valósággal állandóan mérsékelt üzemmel dolgozott. Most aztán, amikor a nagyarányú katonai megrendelések kiküldését nyújtották a magyar ipar teljes erejének kimutatására, kitűnik, hogy ez a termelő erő minden tekintetben kiállja a versenyt a külföldi gyárak produktívájával.

Eznek megállapítására az a hír ad alkalmat, amely Aradról jelenti, hogy az arad autógyár a Marta az idáig 25 óráig teljesítőképességgel bíró aeromotorok üzemképességét egyhuzamban ötven órára lokozta és hogy a Marta légi-motorjai a két nap, két éjszaka működésben-lét próbáját a legényesebb sikerrel kiállták. Megemlítendő, hogy ezek a motorok a 145 lóerős Hiero-típusnak, amelyeknél a tartós használat különösen fontos. Ilyen típusú motorokból egy sorozatot már a közelmúltban szállított is a Marta a hadvezetőségnek.

Hieronimus mérnök, a nevével nevezett és a Maria által gyártott Hiero-motor tervezője, aki egy bécsi repülőmotorgyárban vezeti az általa konstruált motor típus gyártását, egy szakember előtt nemrég úgy nyilatkozott, hogy motorjait az aradi Maria-gyárban mesterien állítják elő.

— A legkellamesebben lepett meg — mondotta a mérnök — hogy a Marta a motorok egyes alkatrészeit a legkisebb részletig milyen precizitással és tökéletességgel állítja elő. A gyár nem kimélt semmi anyagi áldozatot, hogy a legjobb és legmodernebb gépeket szerezze be a repülőgépmotorok gyártására, azonfelül a legjobb, sokszorosan kipróbált anyagot használja és Haltenberger vezérigazgató, aki a gyártást ellenőrzi, maga is kiváló szakember, a kinek még olyan jeles segítőtársa is van, mint Spitzer igazgató mérnök, aki a legtevékenyebb motormérnök hírének örvend. A gyárban oly tökéletes rendszert vezettek be, amely a legjobb eredményeket biztosítja. Határozottan állíthatom, hogy a Hiero-motorokat sehol a világon egyetlen gyár sem állíthatja elő tökéletesebben, mint a Marta és hogy az Aradon gyártott motorok bármely bel- és külföldi gyármányval sikerrel versenyezhetnek.

— Tanári kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Eckhart Sándor bölcsészeti doktori, okleveles középiskolai tanárt a budapesti „Bárák Főv. József Collegium”-hoz a magyar és általános nyelvészet, a magyar irodalom s a francia nyelv- és irodalom egyesített tanszékére nyilvános rendes tanárrá a kilencedik fizetési osztályba a törvényszerű illetményekkel kinevezte. Eckhart Sándor mint ismeretes, Eckhart Edének, az Aradi Első Takarékpénztár igazgatójának fia. Eckhart Sándort két év előtt „sub auspiciis regis” avatták doktornak.

— **Letartóztatott katonaszabadi-
tók.** Lugosról jelentik: A lugosi ügyészség a katonai hatóságokkal egyetértőleg előzetes letartóztatásba helyezte V. M. v-i gör. kel. lőkészt, A. J. cipészt, S. Gy. kereskedősegédet és B. J. postaszolgát. Azzal vannak gyanúsítva, hogy több katonát át-
szöktettek Romániába. Érdekes, hogy az ügyet két ezzel megbízott honvéd nyomozta ki nagy ügyességgel. Ugyanis a lugosi katonai parancsnokság már régtől gyanította, hogy a katonák szökését polgári személyek segítik elő. A nyomozással megbízott egyik honvéd, egy Romániában lakó magyar alattvaló, szökési szándékot szinlelve, felkérte B. J. postaszolgát, hogy legyen segítségére. Ez írásbeli nyilatkozással látta el a honvédet és elküldte V. M. lőkészhez, aki majd az átadandó összeg árán parasztruhát vásárol neki és az átszökésre kioktatja. A honvéd előbb tanúk jelenlétében jegyzéket készített az átadandó összeg pénzneveiről, feljegyezve a bankjegyek számát is és így beállított a tisztelendő atyához, aki testvéri szeretettel ölelte magához a legényt és átvette tőle a pénzt. Midőn már minden előkészülettel meg voltak a pápa lakásán esendörök jelentek meg, házkutatást rendeztek nála és nemcsak a feljegyzett pénzneveket találták meg nála, hanem számos kompromittáló levelet is. Így aztán sikerült a négytagú bandát leleplezni és a bűnösök egyelőre az ügyészség fogházában várják sorsukat.

— **A tűzifa bejelentése.** A kormány ma rendeletet bocsátott ki, melyben mindazokat, akik tűzifa termeléssel és eladással foglalkoznak, közzeltek bejelentésére kötelezi. A rendelet hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére, tehát Horvát-Szlavonországra is. Bejelentés alá esnek a tűzifából azok a készletek, amelyek a tűzifa termelésével és eladásával, vagy a termelt tűzifa forgalombahozatalával foglalkozó erdőbirtokok és kereskedők birtokában eladási célul vannak, vagy ha már eladták, még nem szállították a vevőnek. A bejelentést az köteles megtenni, akinek a birtokában a bejelentendő tűzifakészletek vannak. A bejelentést a m. kir. központi statisztikai hivatalhoz (Budapest, II. ker., Heltai Ferenc-utca 5-7. sz. alá) kell be-
küldeni. A hivatalos lap augusztus 11-iki számában van a bejelentési nyomtatvány minta. Különböző minden város és község közigazgatási hatóságánál (polgármester, elöljáróságok, stb.) ingyen nyomtatványok kaphatók. A be-
jelentés legtávolabb eső határideje november hó 8-ika. A hatóságoknak jogukban áll a beadott adatok helyességét kutatni. Időközben a lát el is lehet adni, de a raktárkönyvben fel kell jegyezni a vevő nevét, lakhelyét és a szállítási idejét.

— **Salac Gyula emléke.** Arad város törvényhatósági bizottságának ma tartott közgyűlésén Varjassy Lajos polgármester a napirend tárgyalása előtt legmélyebb részvét szavaival jelentette be, hogy Salac Gyula, a ki 26 esztendeig volt a város polgármestere, elhunyt. Vas szorgalommal, igen nagy tudással és meleg szeretettel — mondotta — dolgozott a város érdekében és az ő idejére esik ama kulturális és egyéb intézmények megteremtése, amelyek a város haladását biztosítják. Indítványára a közgyűlés igaz részvételnek jegyzőkönyvében adott kifejezést és erről az elhunyt családját értesíti.

— **Kinevezés.** A király augusztus 1-vel hadnagy számvivővé nevezte ki a tartalékban Hradek Ferenc 33. gyalogezredbeli altisztet.

— **A katonaszökevény hadnagy afférjei.** Bukarestből jelentik: Jelentették már, hogy Tauslauanu Oktávian, aki magyar tartalékos hadnagy volt és a haretérről sebesülten visszakerkező Bukarestbe szökött, ott erős oroszofil propagandát folytat. Erről az akcióról, amely párbajügyekkel és hangos verekedésekkel tarkított, már a magyar napilapok is többször megemlékeztek. A Bukarestben megjelenő Romániai Magyar Ujság jelenti most, hogy Tauslauanu, aki az északi haretéren a sigmaun laudist is megkapta, román nyelven könyvet írt „Három hónap a haremzón” (Trei luni per campul de razboi) címmel, amely a napokban hagyta el a sajtót. A könyv a legújabb írás-
mű, amely valaha nyomtatásban megjelent és élesen rávilágít arra az emberre, aki Magyarországon nevelkedett, Magyarország polgára, a magyar hadsereg katonája és a király kitüntetését viseli és mégsem atallja, hogy könyvében otromba hazugságokat írjon rólunk.

Ezzel az ügyvel kapcsolatban a sigmaun laudis os hazafelnőnek utabb afférje volt Arion C. Virgiliel, aki erélyes hangú cikében az igaz román érzéseket tolmácsolva, elítélte azt, hogy a hazafelnőt szerepelni engedik. Tauslauanu segédkeket küldött Arionhoz, aki azonban nem adott választ a provokácásra. Több bukaresti jezsuita lap, köztük a Seara, hosszabb cikkekben foglalkoznak az esettel és megállapítják, hogy Tauslauanu, akarmilyen kedvező véleményekkel legyenek is róla egyes, semmiesetre sem mértékadó körök, mégis csak de-
zentor, akitől okvetlenül nagy merészség az, hogy a gátlóan a ovagiaskodást.

— **Felmentett legénységi egyének licen-
relése.** A polgári életben állami alkalmazásban levő legénységi egyének közül azokat, akik hadi szolgálatra nem teljesen alkalmasak, de a megőrtés országreszekben ténylegesen szolgál-
nak, mint a Külügy Hadügy irja, ki fogják cserélni olyan állami alkalmazottakkal, akik eddig „nékülözhetetlenség” emélen fel voltak mentve, de hadi szolgálataira alkalmasak. Ennek a tervnek keresztülvitele előlőből a hadiszol-
gálatra nem teljesen alkalmas, ténylegesen szolgáló állami alkalmazottak összeírása már folyik s a megfelelő intézkedés már a legközelebbi napokban várható. Ez a rendelkezés azonban a posta- és táviráda-tisztviselőkre nem terjed ki.

— **Asszony harangoz Apateiken.** Meg-
írtuk a napokban, hogy Uppáloson a háborus fértelmény következtében női harangozót alkalmaztak. Most arról értesít apateleki tudósítónk, hogy Apateiken nem a háboru, de még a boldog béke idején női harangozót fogadtak. **Klaimai Pálné** a bocsúlótes neve a harangozónőnk, aki az apateleki tót templomban meghuzza a harangot. Becsületesen és tisztességesen helyt áll s mindazokért jár neki éventa tisztességes konvenció, melyből eltartja családját. Egy köze-
li községnek is van szokatlan női „hivatalnok”, ugyanis a tehénpásztor asszony, aki minden reggel rossz régi kutona trogbitán a Rákóczy-indulást fújva hívja legelőre teheneit. Ez sem a háborus, de békés időből származó dolog.

— **A zöld egyenruha.** Az osztrák és magyar hadvezetőség a szerzett tapasztalatok folytán már régebben elhatározta, hogy a csukaszürke egyenruha vonalását zöldes árnyalattal helyettesíti. Az új színezés nem tér el jelentékenyen a régiről, de a szemre és katonailag is sokkal előnyösebb. A hadvezetőség rendelkezéssel irta elő az új színt. Így az egész hadsereg külső megjelenése át fog alakulni.

— **Az olasz földrengés.** **Luganóból** jelentik: 10 ón éjjel 1 óra 50 perokor és 3 óra óra 10 perokor az olasz délkeleti tenger parton két új hullámszerű földrengés volt, amelyek különösen Brindisiben észleltek. Az első földrengés a földkérszülékeket tízenhét percen keresztül tartotta mozgásban. Az olasz ujságok semmit sem irnak a földrengés okozta károkról.

— **Eljegyzés.** Farkashidai Molnár Jucót (Borosjenő) eljegyezte sárospalvi és nádasi Bittó Géza (Arad).

— **Olcsó cipők.** Aki jó és olcsó Salaman-
der-féle női cipőt kíván venni, minden szin és kivételben mai naptól kezdve csak 8 kor. 50 fill. egységárban vásárolhat a Szilvási Ver-
senybazárban, Szabadság-tér. 2-66

— **Előnyös cipő-kiállítás!** Temesvári üzletem felosztatása miatt az összes onnan átszállított elsőrendű cipőt rendkívül mérsékelt áron bocsájtom áruba. **Weinberger János** cipőárúháza, Arad, Andrassy-tér 20.

— **Írógépeket, levélbélyeg-gyűjteményeket és egész könyvtárakat méltányos áron vesz Kerpel Izsó** könyvkereskedése. 193

— **Olcsó papírszalvéták Kerpelnél.** 193

Ellátja a város liszttel az aradi polgárságot.

(A szintársulat szubvenciója. — Külvárosi utak burkolása.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, augusztus 11.

Arad város törvényhatósága bámulatra méltó bizalommal és megnyugvással hagyta jóvá ma, **Varjassy Lajos** polgármester elnökletével tartott közgyűlésében mindazt, amit a tanács a jövő évi lisztellátás kérdésében javasolt. Nem rekrimináltak a múltak miatt, nem nyújtottak a tanácsnak új gondolatokat, nem adtak neki szakoktatást, hanem teljesen szabad kezét kapott a magisztrátus arra, hogy az **Aradi Közlöny**-ben bőven és többszörsen ismertetett terve alapján, a közönség lisztellátásáról gondoskodjék.

A tanács szombaton tartandó ülésében már végre is napja mindazt a közgyűlés határozatából, ami a végleges döntés előkészítéséhez szükséges. Tehát meg fogja alapítani, hány háztartás látta el magát liszttel, illetve mekkora az ellátatlanok száma. Emez adatok alapján felír a belügy os kereskedelmi miniszterekhez és köri a gabonavasárlási engedélyt, valamint annak megengedését, hogy Arad területén 10 tonában állapíthasson meg a személyenkinti és havi ellátományt. A legfontosabb teendő a gabonára, a lisztre és őrlésre kiírandó országos versenyárgyalás le-
tételének megállapítása.

Ezzel összefüggően meg kell már előre szervezni a lisztárutitást is. A törvényhatóság az aradi lisztkereskedők kenyerét biztosítani akarta. Az Aradi Közlöny figyelmebe ajánlotta a közgyűlésnek azt a merésztelen méltánytalanságot, amely az aradi kereskedelmet érné azzal, ha a város egy egész nagy osztályát az adózó polgárságot megfosztaná az ezisztenciájától és maga tenné el egyedül azt a hasznót, amely a lisztellátásból származik. A kereskedők nélkül a lisztárutitás nem lett volna jól megoldható. Inkább legyen egy lisztüzlettel, a városival több, sem hogy egy egész sereg egzisztencia tönkre megyen, vagy szinylődjék. Azonban most már rendelkezésre állnak a múlt tapasztalatai és ezeket akként kell felhasználni, hogy a közönség érdekei feltétlenül szem előtt tartandók. A hatóság megszabadul a négy százalékos kezelési díj odiumától és ezzel is olcsóbb lesz a liszt, amelynek eladásáért a maximális áron felül ugy is 10 százalékos szoktak felezámitani, ami előg tisztességes polgári haszon.

A közgyűlés ezután teljes egészében elfogadta a ... vonatkozó tanácsi javaslatot.

Napirendre tűzte a tanács a Borona és Kasza utcák burkolását is, noha a közgyűlés áprilisban azt határozta el, hogy a háboru alatt nagyobb bejelentéseket igénylő közmunkát nem végeztet. Mint **Varjassy Lajos** polgármester ma a közgyűlésnek bejelentette, az említett közgyűlési határozattal szemben azt a felté-
jesztést tette a helyigminiszternek, hogy a vásártér használhatatlan lesz, ha a két utcát nem burkolják, mert a terre vezető más ut nincs. A miniszter ezért azt az utasítást adta a közgyűlésnek, hogy foglalkozzék újra a kérdéssel és lehetőleg rendelje el a burkolást.

A tanács, minthogy a Magyar Aszfalt részvénytársaság időközben ajánlatát visszavonta, ma azzal terjesztette be az ügyet a

FIGYELEM!

Felhívjuk az ipari és gazdasági munkásoknak b. figyelmét, a mi kizárólagos szabadalmazott munkás öltönyeinkre és köpönyegeinkre. Első a kizárólagos amerikai munkával, zsebekkel, álló és lehajtott gallérral ellátva, „Pretória” felirással, legjobb minőségű, valódi kék színen. Igen jó mosható, mindenféle nagyságban. — Kizárólag csak a feltalálónál

Szántó Mór és Társa férfi, fiu és gyermek ruha telepén kapható ARAD, színház-épület, földszint és emelet.

Ugymint főtelepeink: Miskolc, Sátoraljajhely, Szatmár, Máramarossziget, Osd, Salgótarján, Rozsnyó és stb. — Utánzástól óvakodjunk. Salgótarján szabott ára az öltönynek és kabátnak darabonként 8 kor. — Mintákat bárhová bérmentve küldünk. 2787

FIGYELEM!

nyújt a társulat és milyen a jövedelme, mindig talál módot arra, hogy a fűtés és világítás terheit magára vállalja. A polgármester amaz indítványával együtt, hogy az igazgató irodabérét engedje el a közgyűlés, a törvényhatóság 28 szóval 16 ellen a tanács javaslatát fogadta el.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1915. augusztus 12-én:

Utolsó bucsuelőadás

Jó éjt Muki.

Bohózat.

Kezdete este 8 órákor.

Felolós szerkesztő:

Radnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

MUSCHONG

BUZIÁSI PHÖNIX

vasmentesített szénsavdús természetes ásványvíz.

ÜDIT, ERŐSIT, GYÓGYIT.

Borhozó pezsgőhöz kitűnően alkalmas.

Bakteriummentes asztalivíz (radioactív.)

FOLERAKAT ARADON: özv. Winkler Sándorné, Magyar-utca 4. szám. Telefon 596.

FIGYELEM!**Aranyat**

és

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becserél; ugyisintén régiségeket vesz és elad

693

Losonczy Lajos

órák és ékszerész üzlete

ARAD, Szehadság-tér.

Telefon 964.

Az „Orsovai halhoz.”

Legnagyobb halkivitel.

Luttwák József

déligyümölcs és magyar termények kivitele

Asztalos Sándor-utca 8. szám

(volt Spielmann ház) saját ház.

Van szerencsém a t. vevőközönség tudomására hozni, hogy holnap ismét egy nagy friss halküldemény érkezik. A moszoni nehéz husviszonyok között is mindenesetre olcsóbb a hal, mint a hus. Ha a közönség kellő támogatásban részesít, úgy minden héten szerzek egy nagyobb mennyiséget. Ugyisintén egy vagon eredeti olaszországi citrom érkezik, melyet üzletemben darabonként 20 fillért árúsítok.

221

Tisztelettel

Luttwák József.

közgyűlésnek, hogy csak a Kasza utóát burkolassa és a munkát adja oda a Pesti kőszobánnyá és téglagyár részvénytársaságnak, amelynek három napon belül nyilatkoznia kell, elfogadja-e az egy utca burkolását is.

A tanácsi javaslattal szemben Fábry Sándor dr. a régebbi közgyűlési határozat fentartását kérte a törvényhatóságtól, mert — úgy mondotta — a viszonyok nem változtak. S mikor a közgyűlés áprilisban kimondotta, hogy nem készített utat, ismerte a viszonyokat és az autonóm közgyűlésnek nem kell deferálnia a miniszteri felezőlítés előtt, habár azt bizonyára a jóskarat szülte is. Nachtnóbel Odón főmérnök és a polgármester felvilágosítása után a közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát.

Nagy tetszéssel találkozott a tanácsnak az a javaslata, a mely Visky Pál dr., a gyermek kórház tragikusan elhalt igazgatója özvegyének nyugdíját, tekintettel boldogult férje amaz érdemeire, a melyeket a sebesült katonák teljesen ingyenes gyógykezelése körül szerzett és eme súlyos kötelessége teljesítése közben szerezte a halálos kórt, méltányosan magasabb összegben állapította meg. Egyhangulag járult hozzá a közgyűlés a polgármester amaz indítványához is, hogy a megboldogult érdemeire hivatkozva irjon fel a törvényhatóság a hadügyminiszterhez és kérjen az özvegy részére kegydíjat.

Noha a tárgysorozat legutolsó pontjaként szerepelt a színházról ismeretes kérvénye, mégis kiterítették a városatyák, hogy a színház iránt érdeklődésüknek tanujelét adják. A tanács javaslata, amelyet már ismertettünk, nem találkozott ocszatlan elismeréssel és Nagy Sándor dr. igen megleghangú beszédben indítványozta, hogy a színházról ugyanazt a városi támogatást kapja az új szezonban, mint az elmúltban. Múlek Lajos dr. a tanácsi javaslatot pártolta, mert — úgy mondotta — a közgyűlés októberben, ha látta, hogy mit

Burgonya

waggantételenként és mázsánként kapható

Kalmár Endre
Asztalos-és Chorin-u. sarok
Telefon 670.

Női modell kalap ujdonságok.

Már megérkeztek a legújabb kasirozott bársony és fehér filz kalapok nagy választékban. — Vidékre viszonylagosnak választékot küldök. Férfi kemény- és puha kalapok nagy raktára. Kalap-átalakítások, festések és tisztítások a legújabb modellek után elvállaltatnak. Teljes tisztelettel

Bittenbinder Konrád

első aradi villanyerőre berendezett kalap-gyártás

Arad, Deák Ferenc-utca 42. A Fehér Kereszt-tel szemben.

Minden vasárnap délután este 8 óráig kalapkiállítás az üzletben.

ZSIR

prima, egészséges idei.

Szalonna

napi árban kapható

Kalmár Endrénél

Arad, Asztalos Sándor- és Chorin-utca sarok.

670. Telefon szám 670.

Izr. Leányinternátus

József főherceg-ut 19. sz.
I. emelet.

Elsőrangú okleveles tan-
erők, gondos nevelés, mo-
dern berendezés. Elemi és
középiskolai előkészítés és
továbbképző tanfolyam. Kü-
lön tárgyak: Idegen nyel-
vek, festés, zongora és mű-
vészi kézimunkák.

Kivánatra prospektus díjtalan.

Igazgató tulajdonos:

Stern Ilonka,
okl. tanítónő. 2027
933. Telefon szám 933.

Költözők figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez 481

Kalmár József
villanszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő
ablakredőnyök gyári rak-
tára.

Gyermekkoszik

nagy választékban.

Zimmermann Ignác
norinbergi, díszmü- és játék-
áru üzletében 1581
Arad, Szabadság-tér 21.

Drágul a fűtés!

Bérbeadatik

Méltóságos báró Bohus Lajos ur bérpalotá-
jában: egy modern berendezésű, tágas

négyszobás lakás,
több üzlethelyiség.

☛ központi fűtéssel! ☛

Értekezhetni alólirott házgondnokkal:
Bódy Bódog. 2018

Drágul a fűtés!

Kertész Ferenc

órás
Arad, Deák Ferenc-u. 8.

Elvállal mindenféle óra- és
aranyemű javításokat pontos
és szakszerű kivitelben, szolid
árakon. Javításokért 2 évi
szavatosságot vállalok. 2805

Szőlő- rothadás

megakadályozására, valamint a
fűrt peronospora és lisztharmat
által megtámadott fűrtbetegségek
visszafejtésére, ajánljuk kitű-
nőnek bizonyult

Antisporin

védőszerünket. — 1 adag 100 liter
vízhez 2 korona.

Vojtek és Weisz
drogeria Aradon. 2012

Kékkő

AUSSIGI

nagy mennyiségben
K 350-ért kapható

Färber Lajos

cégnél. 2418

Garai Károly,

vas- és rézbutor készítő
ARADON,
Asztalos Sándor-utca 1-5.

Ajánlok: Vas- és rézbutorokat,
sodrony ágybetéteket, sodrony ko-
csi-üléseket, gyermekágy és gyer-
mek-kocsikat, réz-karniseket, mes-
dó-asztalokat felszerelve, óssta-
omkható ágyakat és madracokat,
Szálloda- és kávéházi, kórház és
intézetek berendezését. Elvállalok
minden e szakmába vágó munká-
kat a legjutányosabb árak mellett.
Vidéki megrendeléseket pon-
tosan eszközlök. 301

Szőlő.

Teljesen érett muskotály csemege-
szőlő kapható 5 kg. kosaranként,
bérmentve, 6 korona árban 2799

Palkó Lázár

szőlőgazdaságában, Pankota.

Keresek

ácsokat

és ácspallérokat

azonnali belépésre. 2017

Szelenczki Miklós

Ujarad, Ujvilág-utca 6. sz.

Legfinomabb

Petroleum

Fr. 56 fillér. 1011

Braun N. A.

festékraktárában
Arad, Boros Beni-tér 7.

Kedvező alkalom olcsó szőlőprések beszerzésére

Van szerencsénk a T. szőlőbirtokosok figyelmét felhívni, hogy meglévő

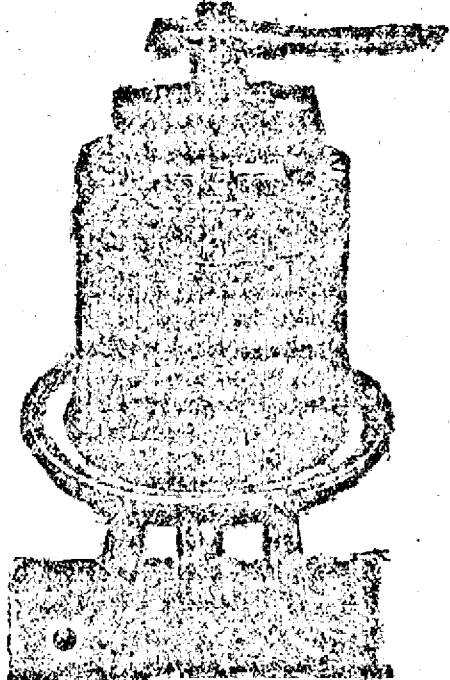
SZŐLŐPRÉSEINKET

még a készlet tart, a következő árak mellett bocsájtjuk eladásra:

1 drb. I-es számú, kosártartalom 65 liter Kor. 70.—
1 „ II-es „ „ 80 „ Kor. 80.—

Helyt raktárunkban, készpénzfizetés mellett. — Teljes tisztelettel:

SOLYMOS TISZTVÉREK
gépgyár, vas- és fémöntő ARAD, Kölcsey-utca 6-7. 2512

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűköl 8 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzandők.

A legkisebb hirdetés 60 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/6 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

Hadiszolgálatot

teljesítő katonatiszt kellő ismerettség hiányában ezután keresel önálló urinó dícsért ismeretséget, kívül szabad órát töltene. Megkeresések a lapban való jelzése mellett „Közös Életség” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2904

ELLÁTÁS.

Két kislánknak

az iskolai idényre uricsaládnál, teljes ellátást keresek. Ajánlatok Fischer Mór üvegkereskedésbe, Arad, Andrassy-tér 25. kéretnek. 2925

Uri családból való

iskolába járó leányok teljes ellátást kapnak öv. Dr. Balog Benőnéél, Kis-utca 5/a. 2769

Uri háznál

ebéd és vacsora koszt kapható hétfőn koronáért Wesselényi-utca 9. szám. 2914

ALKALMAZÁST KERES.

Varrást

háznál és házon kívül elvállalok. Weitzer János-utca 17., ajtó 18. 2890

Urinó

házevetőnek ajánlok magános urhoz, esetleg családnak. Ajánlatok „Házevető” jelige alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek. 2893

ALKALMAZÁST NYER.

Irodista, géprónó

gyors- és géprónó kerestetik népszerű belépésre; csak olyanok adják be ajánlataikat „Nagykereskedés” jeligére a lap kiadóhivatalába, akiknek már hosszabb irodai gyakorlatuk van. 2921

Alkalmazást nyer

kereskedelmi végzettségű leány, ki irodai gyakorlatot bír, s önálló könyvtárosként ért. Cím a kiadóhivatalban. 2932

Ugyes felszámoló varrónő hűzhoz kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 2931

Allandó állásra

azonnali belépésre, a N. Zarándi gőzmalomban egy a Compound Condenzátoros szelepes gőzgépekről vizagázott gépészt keresek, évi fizetés 1800 korona készpénz, lakás, és 170⁰ vetemény föld. Bemutatkozás Schillinger gőzmalomban, Erdőhegyen. 2922

Elérusító leány

fűszerüzletbe felvétetik Dürr Kocsáránál, Boros Bent-tér 15. 2929

Ugyes

jómodoru elérusító azonnal alkalmazást nyer Krausz Psuinn könyvkereskedésben, színház-épület. 2984

Szögédet keresek

vegyeskereskedésbe, ki románul is beszél. Ajánlatok igények megjelölésével Weisz Mórhoz Székudvarra intézendők. 2855

Több intelligens fiu

tanulónak és egy intelligens jól számolni tudó leány jobb munkára, nagyobb fizetéssel felvétetik Igazsz Dobozgyárban. 2907

Hengerkezeléshez

értő molnart keresek azonnali belépésre. Cím Samu, Simonyi-utca 7. szám. 2899

INGATLAN.

Eladó

Fácán-utca 6. számú sarokház minden elfogadható árban és egy jól berendezett lakatos műhely, esetleg a szerszámok külön-külön is eladhatnak. Ertekezhetni ugyanott. 2885

Közép-utca 25/a. sz.

jól jövedelmező ház, előnyös feltételek mellett eladó. Bővebbet az Aradi Kereskedelmi Banknál. 2929

ÜZLETEK.

Egy jömeneteli

iparvállalat gépekkel felszerelve, nagy munkakörrel, a befektetőköt egy év alatt ki lehet téríteni, betegség miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2885

KIADÓ LAKÁS.

Modern 2 szobás lakás

új épületben, gáz- és villannyal, november 1-ére kiadó Révát-utca 5. szám. 2927

Egy csinosan bútorozott

utcai szoba, egy 3 szobás udvari lakás, egy borospince kiadó. Bővebbet Deák Ferenc-utca 28. szám. 2901

Erzsébet királyné körút 18. a számú ház első emelete, mely modern ötszobás lakásból áll, azonnal kiadó. 1646

Batthyány-utca 31. sz. alatt négy szoba, előszobából álló parketázott lakás kiadó. Értelen november hó 1-től kiadó. Ugyanott egy német ajku fiatal benne kerestetik. 2857

Kiadó.

Egy modern 4 és 2 szobás lakás azonnal, vagy november elsejére kiadó Földes u. ca 10. szám alatt. Bővebbet Angele Mátyás, Szabadság-tér 16. 2859

5 szobás utcai

elsőemeleti lakás szép fekvésű új házban és egy 3 szobás második emeleti udvari lakás minden komforttal és mellékkeliségekkel együtt, azonnal Petőfi-utca 10. szám alatt kiadó. Bővebbet a ház-mesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Nagy oserópkályha

jutányos árban eladó. Zrínyi u. 6. szám. 2896

Vadonatuj

tisztai boknyereg teljes felszereléssel eladó. Bővebbet Reusz, Boros Bent-tér 12. 2926

Közös huzartisztító

nagyon keveset használt nyergek, kanyarok, hevederek, lópokrókok, merők, állók, bluzok, köppeny és mindenféle felszerelések otc. on, továbbá teljes viágos keveset használt hálószoba bútor eladó Herzfeld Gyulánál, Asztalos Sándor-utca. 2911

Modern könyvszekrény,

karoszekék és egyéb uri szobaberendezési tárgy megvételre kerestetik. Ajánlatok „Urisszoba” jeligére a kiadóhivatalba kéretnek. 2935

Keretek

nagyobb mennyiségű tisztán kezelt mészet megvételre. Bara Arpad mézeskalácsos Arad, Forray-utca 8. sz., román templom épület. 2908

Papírszalvóta

1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papirkereskedésben, Szabadság-tér. 781

KÜLÖNFÉLE.

Kubát Erő

a gyulai 2. honvéddalozozred 12. századában mint közlegény a Przemysli védősereghez tartozott, november óta nem adott életjelt magáról. Kérem mindazokat, kik valamit tudnak róla, azt velem közölni szíveskedjenek. Kubát Paula Arad, Kossuth-utca 1. sz. 2882

Élvezett

Weisz Hugó fényképésztől a Miroslava templomig vezető uton egy női ezüst óra rövid láncsal. Baccsületes megtaláló kéretik a tulajdonosnak Andrassy-tér 16. sz., I. em. átadni, hol az ékszer teljes értéke megtérül. 2930

Orökre vasek

nagyobb leányt, gyermekem melé játszóteremre kiházasításra. Ajánlatok „Tiszviselő” jeligére, a kiadóhivatalba küldendők. 2923

A drága citromot

teljesen pótolja a Földes-féle Citrom szörp ebből 1-2 evőkanálnyi egy pohár vízre adja a legpompásabb limonádét. 1 kiló ára 2.20 fillér. Legfinomabb hegyi málnaszörp kilója 2.40. Földes K. gyógyszerár Deák Ferenc-utca, Hehs Vilmos gyógyszerára Batthyány-utca. 12

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvételtek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Van szerencsém a n. 6. közösség s íves tudomására hozni, hogy

Kapa-utca 45.

szám alatt levő

házi kenyér sütőgépet

ismét megnyitottam és naponta frissen sültöt izletes kenyér áll állandóan a n. 6. közösség rendelkezésére. Tisztelettel 2933

Text János.

Moosorán Mihály

elsőrendű cipészete

Arad, Hunyadi-utca 3. sz.

Készít mindenemű uri, női és gyermek-cipőket, jutányos áron.

Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 2813

21147. és 21148—1915. szám

Hirdetmény.

Közhíró teszem, hogy a folyó évi augusztus 16-án bevonulni tartozó, a népfőkelési bemutató szemléken és pót szemléken alkalmasnak osztályozott azon B) alosztályú népfőkelők, akik a közös hadseregbe osztattak be, a Kiszentmiklós községben lévő barakkjáiban, a szintén folyó évi augusztus hó 16-án bevonulni tartozó, a közös hadseregbe önön besorozott újonczok pedig az aradi cs. és kir. hadkiegészítési kerületi parancsnokságnak Aradon, József főherceg-ut 10. szám alatt lévő hivatalos helyiségében reggel 8 órakor kötelesek jelentkezni.

Azon alkalmasnak osztályozott B) alosztályú népfőkelők és önként besorozott újonczok, akik a m. kir. honvédségbe osztattak be és szintén folyó évi augusztus hó 16-án tartoznak bevonulni, az aradi m. kir. honvéd kiegészítő parancsnokságnak Aradon, Batthyány-u. 26. szám alatt lévő hivatalos helyiségében reggel 8 órakor kötelesek jelentkezni.

Arad, 1915 augusztus 11-én,

Varjassy, polgármester.